

2. Sociální vývoj

Zaměstnanost, ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita obyvatelstva vypovídá o ekonomické výkonnosti obyvatel kraje.

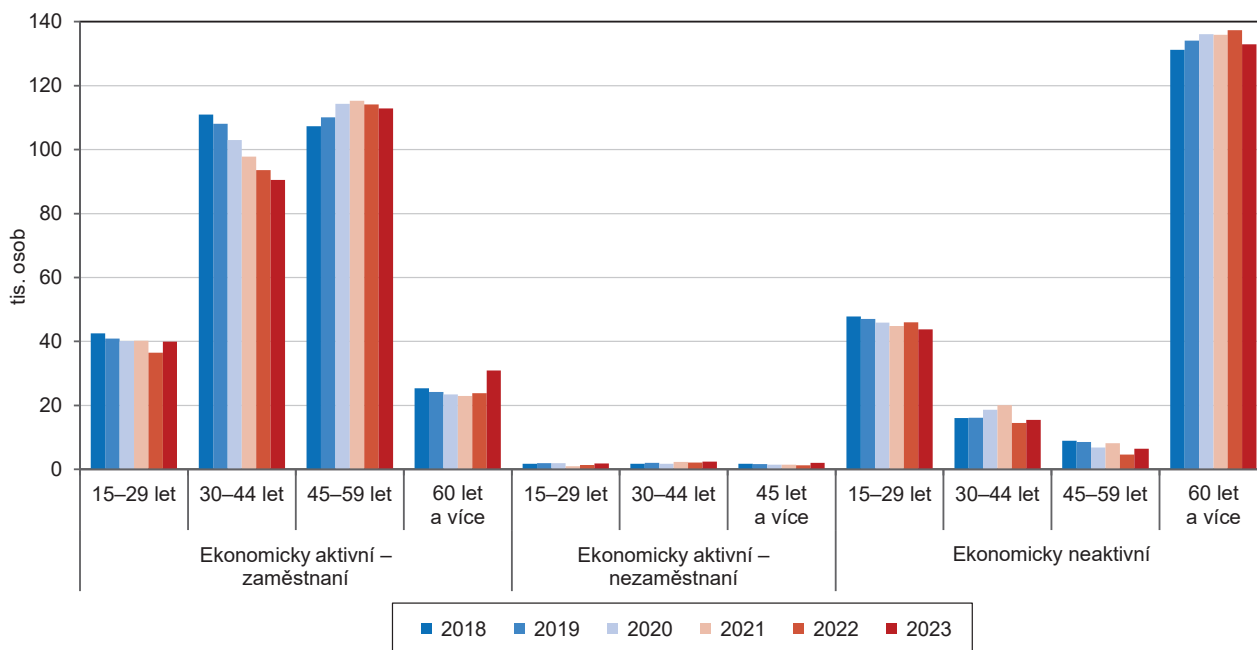
Ekonomická aktivita obyvatelstva patří mezi důležité charakteristiky, které vypovídají o ekonomické výkonnosti obyvatel kraje. Ovlivňují ji například věkové složení obyvatelstva, počet osob v produktivním i poproduktivním věku či počet žáků a studentů připravujících se na své budoucí povolání. Liší se v závislosti na pohlaví, nejvyšším dokončeném vzdělání, odvětví ekonomické činnosti a v neposlední řadě i v závislosti na územním členění.

Zdrojem údajů o ekonomické aktivitě obyvatelstva je výběrové šetření pracovních sil.

Z výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) jsou získávány údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti i nezaměstnanosti. Obyvatelstvo ve věku 15 let a více tvoří jak pracovní sílu, tedy osoby ekonomicky aktivní, tak obyvatelstvo mimo pracovní sílu, tj. osoby ekonomicky neaktivní. Pracovní sílu tvoří účastníci trhu práce, přičemž využitou pracovní silou jsou zaměstnaní v národním hospodářství a druhou část tvoří nezaměstnaní. Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na mysli, že se jedná o výběrové šetření, kdy výsledné údaje jsou reprezentativními statistickými odhady zatíženými určitou statistickou chybou.

Graf 2.1 Obyvatelstvo ve Zlínském kraji podle ekonomické aktivity a věku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

¹⁾ data jsou podle nové metodiky zpracovávána od roku 2023, data za rok 2022 byla přepočítána zpětně jen pro účely meziročního srovnání roků 2023 a 2022

Pracovní sílu v kraji tvořilo 280,6 tis. osob, z toho 274,2 tis. zaměstnaných.

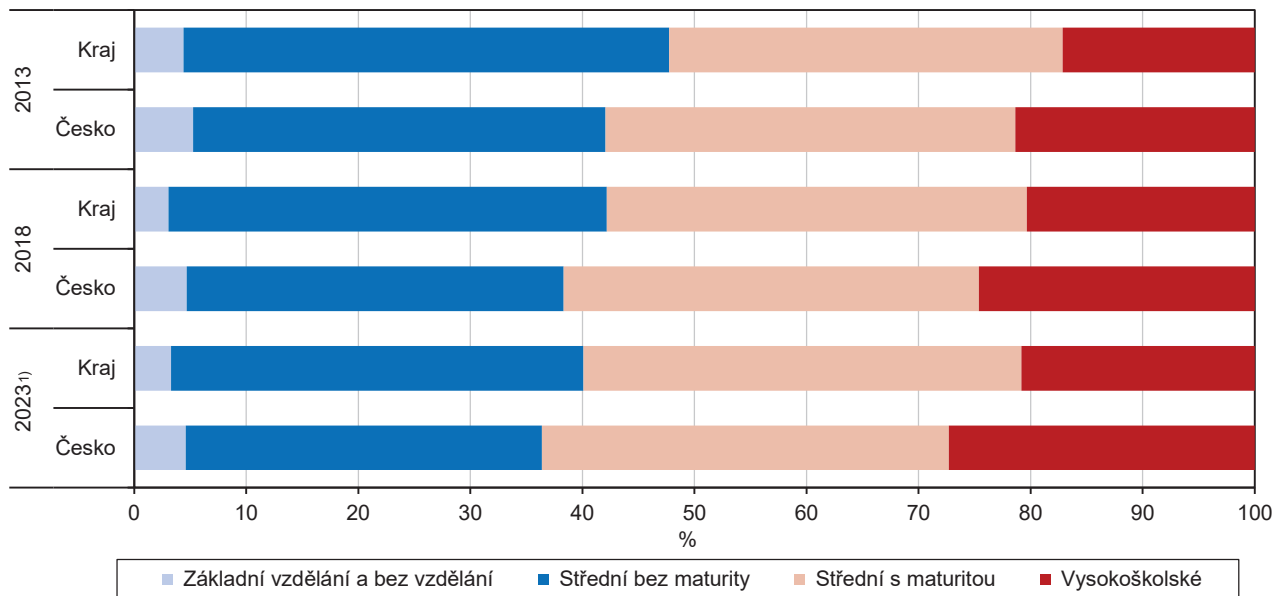
Podle posledních výsledků VŠPS žilo ve Zlínském kraji v roce 2023 celkem 479,2 tis. osob ve věku 15 let a více, z toho 280,6 tis. (58,6 %) tvořilo pracovní sílu. Meziročně se počet ekonomicky aktivních osob v kraji navýšil o 7,7 tis. na již uvedených 280,6 tis. Pracovní sílu tvořili z 97,7 % (274,2 tis. osob) zaměstnaní, přičemž žen bylo 120,1 tis. Druhou skupinu s 2,3 % (6,4 tis. osob) představovali nezaměstnaní, z toho žen bylo 3,4 tis.

Počet osob mimo pracovní sílu meziročně klesl.

Mimo pracovní sílu bylo zahrnuto 198,6 tis. (41,4 %) obyvatel kraje ve věku 15 let a více, přičemž se jednalo zejména o nepracující důchodce, nepracující osoby s vlastním zdrojem obživy, osoby na rodičovské dovolené, nepracující žáky a studenty či ostatní závislé osoby. Počet ekonomicky neaktivních osob meziročně klesl o 3,8 tis. na již zmíněných 198,6 tis.

Graf 2.2 Pracovní síla (zaměstnaní a nezaměstnaní) podle vzdělání ve Zlínském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

¹⁾ od roku 2023 jsou data zpracovávána dle nové metodiky

Míra zaměstnanosti činila 57,2 %.

Ve Zlínském kraji míra zaměstnanosti osob ve věku 15 let a více činila 57,2 % a oproti republikovému průměru (58,4 %) byla o 1,2 procentního bodu nižší. V mezikrajském srovnání se jednalo o devátou nejvyšší míru, přičemž nejvyšší dosahovalo Hlavní město Praha (64,5 %) a nejnižší Moravskoslezský kraj (55,2 %). Míra zaměstnanosti žen (48,2 %) ve Zlínském kraji zaostávala za mírou zaměstnanosti u mužů (67,0 %) stejně jako v ostatních krajích Česka. Rozdíl mezi těmito mírami ve Zlínském kraji činil 18,8 p. b.

Nejvíce zaměstnaných mělo střední vzdělání s maturitou.

Ve struktuře zaměstnaných podle nejvyššího dosaženého vzdělání jich nejvíce (39,1 %) mělo střední vzdělání s maturitou. Druhou nejpočetnější skupinu (36,8 %) tvořili středoškoláci bez maturity, pětina (20,8 %) byla s vysokoškolským vzděláním a 3,3 % se základním vzděláním či bez vzdělání. Při srovnání Zlínského kraje s republikovým průměrem dosahoval kraj vyššího podílu zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou (39,1 % : 36,3 %) i těch bez maturity (36,8 % : 31,8 %). Naopak nižší podíl měl u vysokoškoláků (20,8 % : 27,3 %) a zaměstnaných se základním vzděláním či bez vzdělání (3,3 % : 4,6 %). Meziročně došlo ve Zlínském kraji k nárůstu zaměstnaných se středním vzděláním s maturitou (o 10,0 %), se základním vzděláním a osob bez vzdělání (o 21,4 %). Nepatrný nárůst (o 0,8 %) evidovali středoškoláci bez maturity, u vysokoškoláků došlo k poklesu (o 9,5 %). Nejvíce (43,1 %) zaměstnaných mužů v kraji mělo středoškolské vzdělání bez maturity a nejvíce (41,8 %) zaměstnaných žen středoškolské vzdělání s maturitou.

Nejvíce zaměstnaných evidoval terciální sektor.

Z hlediska odvětvových sektorů pracovala v roce 2022 polovina zaměstnaných s místem pracoviště ve Zlínském kraji v terciálním sektoru (50,5 %), tedy v tržních

i netržních službách. I přesto to bylo téměř o 11 procentních bodů méně než činil celorepublikový průměr (61,5 %). V mezikrajském srovnání zaujímal Zlínský kraj s touto hodnotou předposlední místo. Nejmenší podíl zaměstnaných v terciálním sektoru měla Vysočina (47,6 %), naopak nejvyšší Hlavní město Praha (83,6 %).

Mezikrajsky nejvyšší podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru.

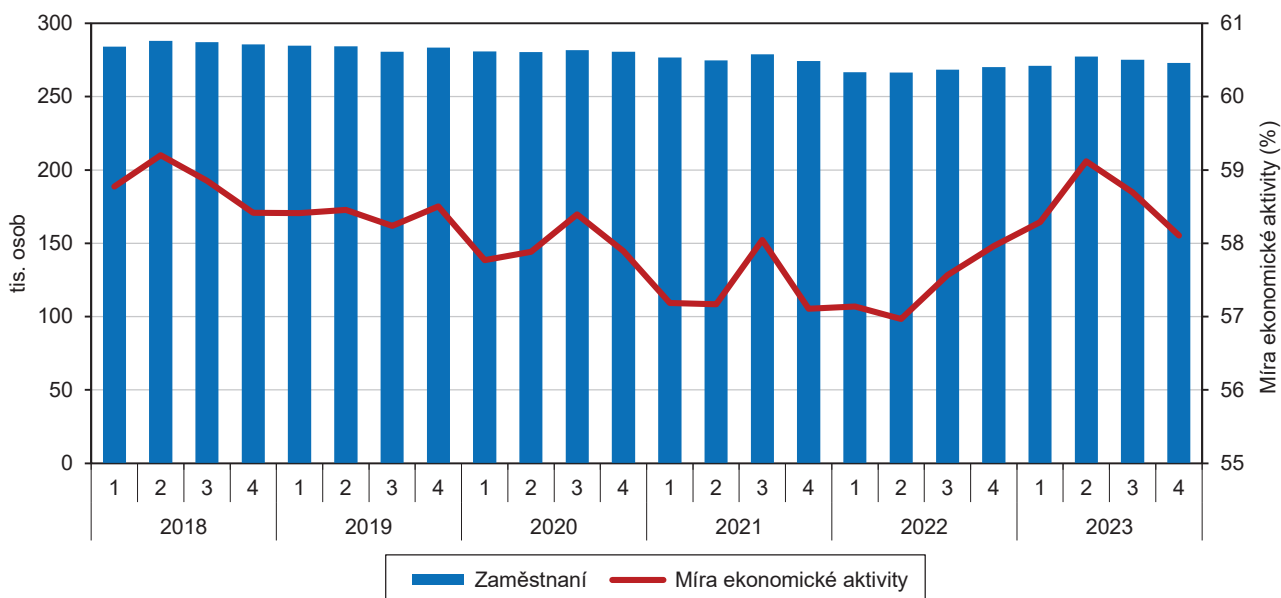
V sekundárním sektoru, tedy v průmyslu a stavebnictví, pracovala necelá polovina (46,9 %) zaměstnaných ve Zlínském kraji, což bylo o více než 11 procentních bodů nad celorepublikovým průměrem (35,6 %). Mezi kraji získal Zlínský kraj tímto ukazatelem prvenství. Naopak nejnižší podíl zaměstnaných v sekundárním sektoru evidovala Praha (15,8 %).

Nejméně zaměstnaných na území Zlínského kraje bylo v primárním sektoru.

Zbývajících 2,6 % pracujících na území Zlínského kraje bylo zaměstnáno v primárním sektoru, tedy v zemědělství, lesnictví a rybářství. Podíl těchto zaměstnaných byl nepochybně nižší než republikový průměr (2,9 %) a mezikrajsky obsadil desáté místo. Nejvyšší podíl v rámci tohoto sektoru patřil kraji Vysočina (7,0 %) a nejnižší Praze (0,7 %).

Graf 2.3 Zaměstnaní a míra ekonomické aktivity ve Zlínském kraji podle čtvrtletí

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

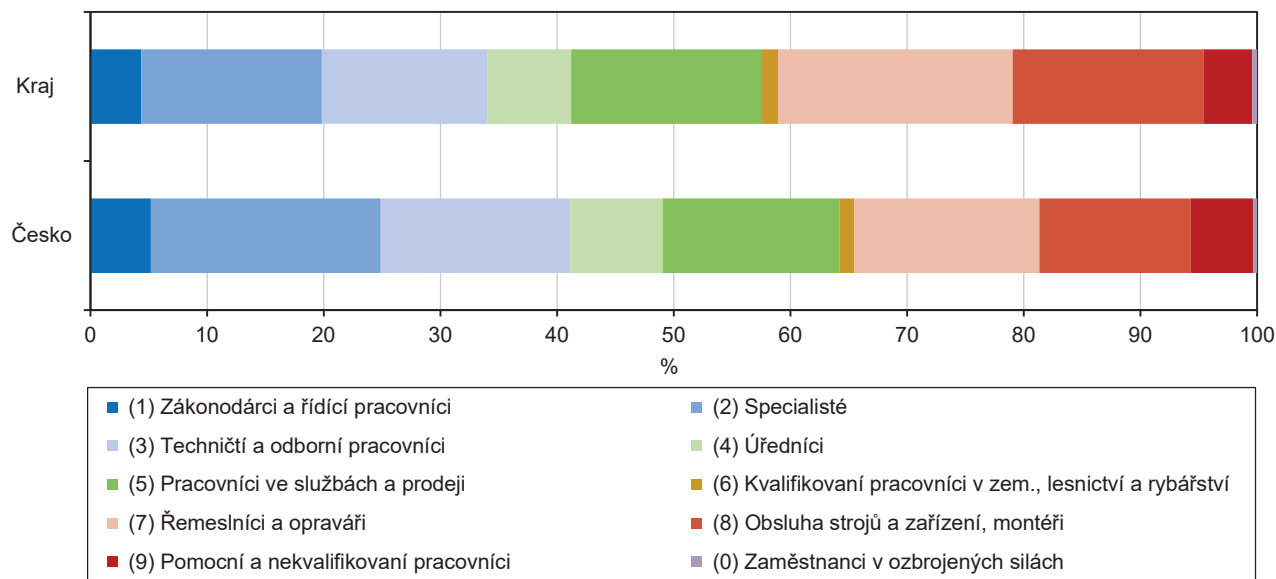
¹⁾ data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

Míra ekonomické aktivity meziročně vzrostla a činila 58,6 %.

Míra ekonomické aktivity, která vyjadřuje podíl pracovní síly na počtu všech osob ve věku 15 let a více, činila ve Zlínském kraji 58,6 % (u mužů se jednalo o 68,3 %, u žen o 49,5 %) a meziročně vzrostla o 1,1 procentního bodu, což bylo o 0,6 p. b. více než růst na republikové úrovni. I přesto míra ekonomické aktivity ve Zlínském kraji byla oproti republikovému průměru o 1,4 p. b. nižší a v mezikrajském srovnání obsadila 10. místo. Nejvyšší míru ekonomické aktivity (65,8 %) evidovalo Hlavní město Praha, nejnižší (57,3 %) Liberecký kraj. Z hlediska meziroční změny tohoto ukazatele obsadil Zlínský kraj pomyslné 4. místo. Nejvýrazněji se míra ekonomické aktivity zvýšila v Ústeckém kraji (o 2,1 p. b.) a nejméně v Moravskoslezském (0,2 p. b.). Ve třech krajích došlo k poklesu, a to v Plzeňském (-1,3 p. b.), Středočeském (-0,3 p. b.) a velmi nepatrně v Jihočeském.

Graf 2.4 Zaměstnaní podle hlavních tříd klasifikace zaměstnání CZ-ISCO ve Zlínském kraji a Česku v roce 2023¹⁾

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

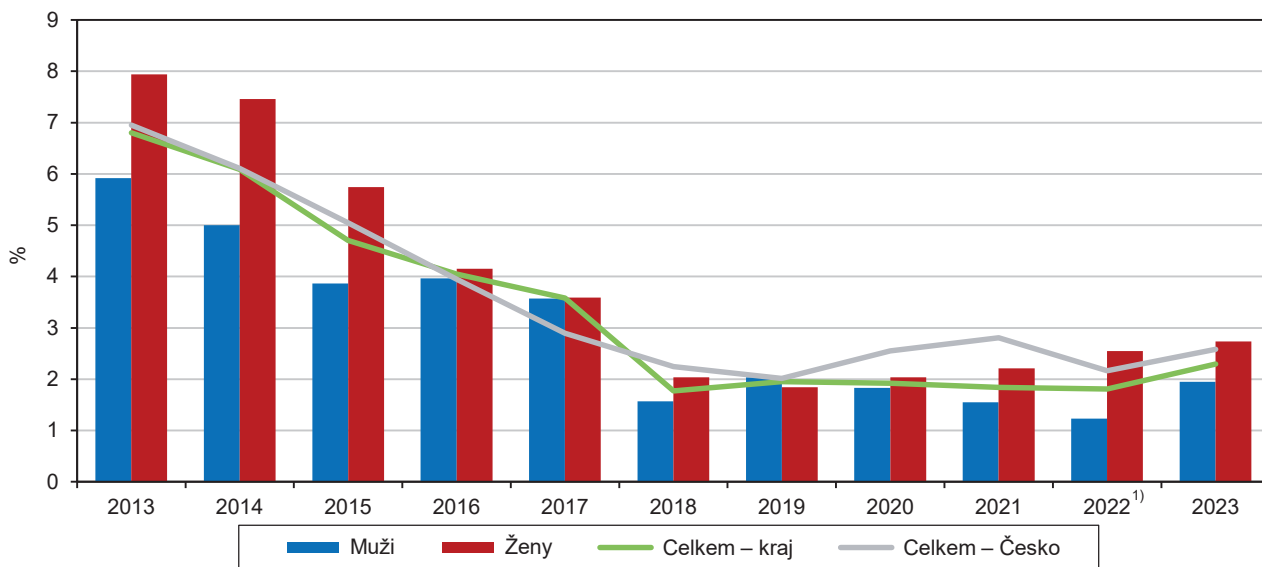
¹⁾ od roku 2023 jsou data zpracovávána dle nové metodiky

2,8 % zaměstnaných mělo více zaměstnání.

Podle výsledků VŠPS mělo 2,8 % (7,8 tis.) zaměstnaných ve Zlínském kraji více zaměstnání, což odpovídalo i republikovému průměru. Z výše uvedených 7,8 tis. zaměstnaných v kraji bylo 56,3 % žen a 43,7 % mužů. V mezikrajském srovnání, bez rozlišení pohlaví, se jednalo o sedmý nejvyšší podíl, přičemž nejvyšší evidoval Karlovarský kraj (4,0 %) a nejnižší Ústecký (1,0 %). Meziročně se celkový počet osob ve Zlínském kraji s více zaměstnáními zvýšil o 1,9 %, u žen nastal téměř poloviční nárůst a u mužů došlo k více než čtvrtinovému poklesu.

Graf 2.5 Roční průměrná obecná míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

¹⁾ data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

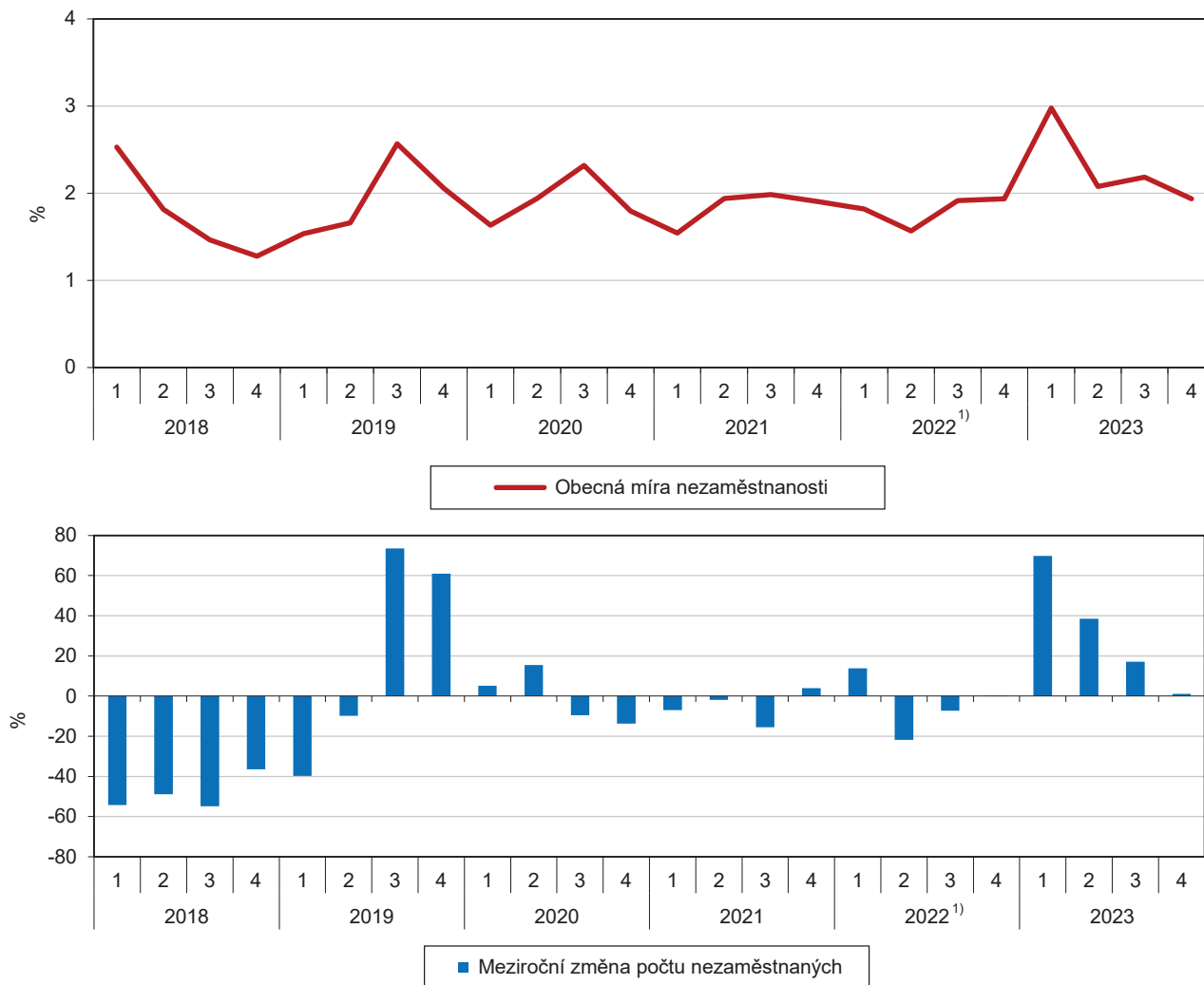

Obecná míra nezaměstnanosti meziročně stoupla o půl procentního bodu.

Obecná míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji v roce 2023 činila 2,3 %, u žen 2,7 %, u mužů 2,0 %. Oproti republikovému průměru (2,6 %) byla o 0,3 p. b. nižší a mezikrajsky jí připadlo 8. místo. Nejvyšší obecnou míru nezaměstnanosti evidoval Karlovarský kraj (4,3 %) a nejnižší (1,5 %) Vysočina. Meziročně míra ve Zlínském kraji vzrostla o 0,5 p. b., z toho u mužů o 0,7 p. b., u žen o 0,2 p. b.

Graf 2.6 Obecná míra nezaměstnanosti a změna počtu nezaměstnaných podle čtvrtletí ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ (VŠPS)

¹⁾ data od roku 2022 jsou přepočtena dle nové metodiky vážení

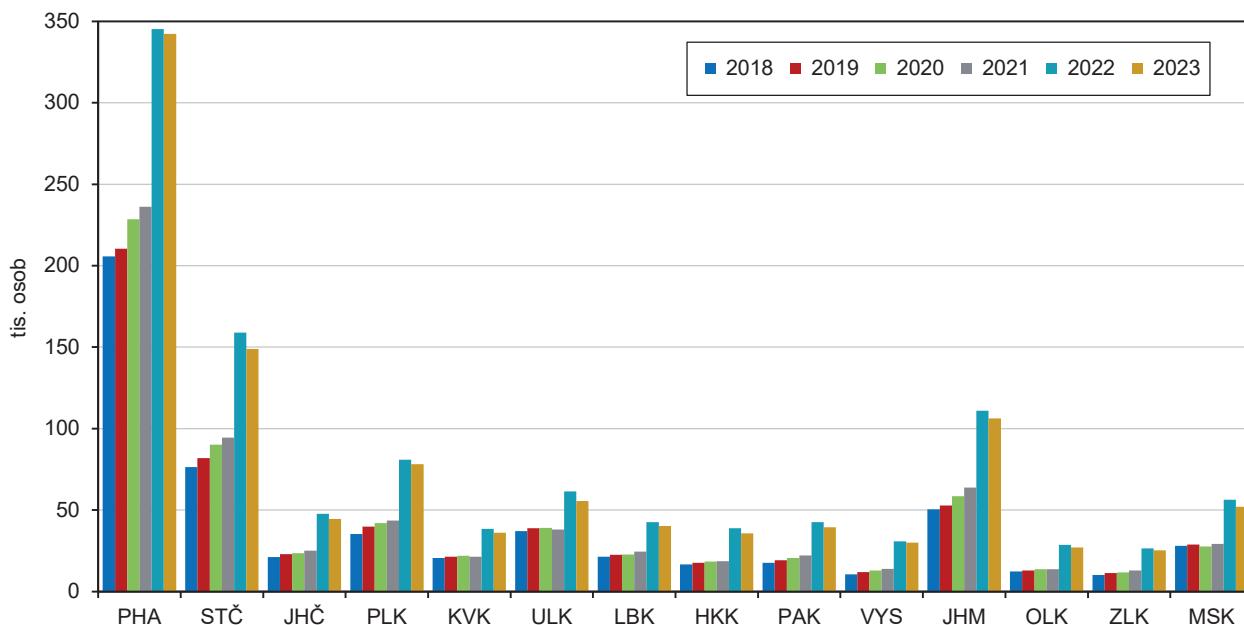
Zaměstnanost cizinců

Na území Česka bylo ke konci roku 2023 nejméně cizinců ve Zlínském kraji.

K 31. 12. 2023 pobývalo ve Zlínském kraji celkem 25 233 cizinců, z toho 51,5 % mužů a 48,5 % žen. Do tohoto počtu nejsou zahrnuti cizinci s platným azylem na území Česka. Ve sledovaném období 2018–2023 počet cizinců na území Zlínského kraje každoročně rostl, a to až do roku 2022, kdy došlo k meziročnímu navýšení o 106,2 %. I přesto, že následující rok nastal pokles o 4,9 %, narostl v kraji počet cizinců za celé sledované období o téměř 15 tisíc, tedy o 146,1 %. V celém Česku bylo ke konci sledovaného období 1 063 225 cizinců a Zlínský kraj se na tomto počtu podílel 2,4 %, což v mezikrajském srovnání bylo nejméně. Naopak nejvíce cizinců evidovala Praha (342 175, 32,2 %).

Graf 2.7 Cizinci v krajích

Zdroj: Ředitelství služby cizinecké policie

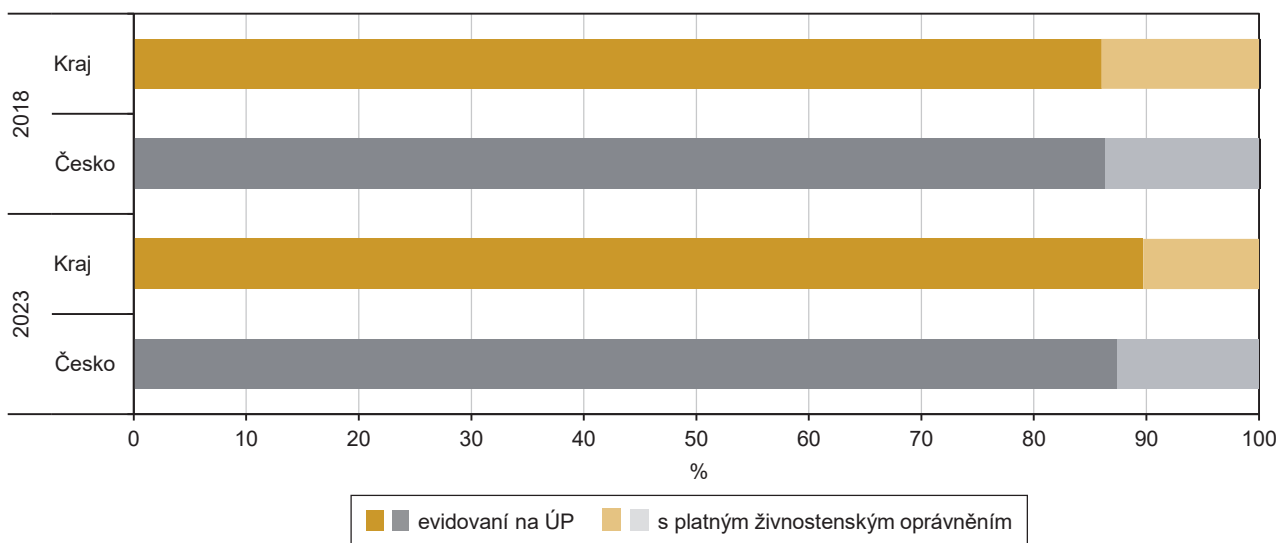

9 z 10 zaměstnaných cizinců v kraji bylo evidováno na úřadech práce.

Z výše uvedeného počtu cizinců ve Zlínském kraji jich ke konci roku 2023 bylo zaměstnáno 21 770 osob. Většina z těchto zaměstnaných (19 530, 89,7 %) byla evidována na úřadech práce a z nich téměř polovina (44,6 %) v okrese Zlín, více než čtvrtina (27,3 %) ve Vsetíně, pětina (20,4 %) v Uherském Hradišti a zbylá část (7,7 %) v Kroměříži. Cizinců s platným živnostenským oprávněním bylo registrováno o poznání méně (2 240). V celém Česku bylo evidováno 942 328 zaměstnaných cizinců, přičemž Zlínský kraj na této hodnotě participoval druhým nejnižším podílem (2,3 %), a to po kraji Olomouckém (2,0 %). Naopak nejvyšší podíl evidovalo Hlavní město Praha (31,9 %). Během sledovaného období 2018–2023 každoročně počet zaměstnaných cizinců ve Zlínském kraji rostl, cizinců evidovaných na úřadech práce přibývalo celkem 71,9 % a cizinců s platným živnostenským oprávněním 20,9 %.

Graf 2.8 Zaměstnaní cizinci (evidovaní na ÚP nebo s platným živnostenským oprávněním) k 31. 12. ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

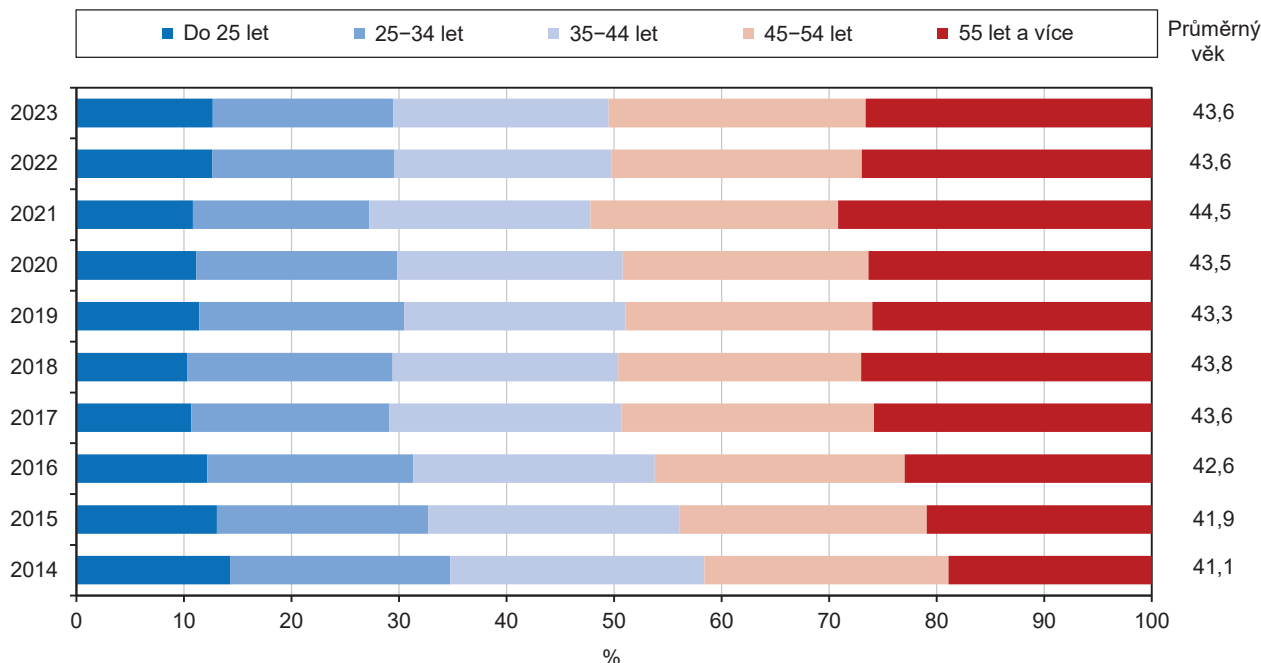
Nezaměstnanost

Během sledovaného období bylo nejvíce uchazečů o zaměstnání registrováno na úřadech práce v roce 2020.

Na úřadech práce ve Zlínském kraji bylo k 31. 12. 2023 evidováno celkem 11 498 uchazečů o zaměstnání, z toho 10 510 (91,4 %) dosažitelných ve věku 15–64 let. Více než polovinu všech uchazečů tvořili muži (5 801, 50,5 %), žen bylo nepatrně méně (5 697, 49,5 %). Absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých uchazečů o zaměstnání, bez rozlišení pohlaví, registrovaly úřady práce 595 (5,2 % všech uchazečů) a osob se zdravotním postižením 1 834 (16,0 %). Nejvíce uchazečů evidovaly úřady práce v okrese Vsetín (3 444), nejméně v okrese Kroměříž (2 074). V okrese Zlín se jednalo o 3 029 uchazečů a v okrese Uherské Hradiště o 2 951. Během sledovaného období 2018–2023 vykazoval počet uchazečů o zaměstnání v kraji kolísavý průběh, jeho hodnoty se pohybovaly v rozmezí od 10 000 v roce 2019 do 12 819 v roce 2020. Výrazně vysoká hodnota v roce 2020 byla důsledkem dopadů opatření souvisejících s novým onemocněním covid-19. Za celé sledované období došlo k nárůstu 5,0 % (544) evidovaných uchazečů.

Graf 2.9 Uchazeči o zaměstnání podle věkových skupin ve Zlínském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Věk uchazečů o zaměstnání se během sledovaného období snížil téměř o dva a půl měsíce.

Mezi uchazeči ve Zlínském kraji převládaly ke konci roku 2023 osoby ve věku 55 až 59 let (1 753), které se na celkovém počtu uchazečů ve Zlínském kraji podílely 15,2 %. Druhou a třetí nejpočetnější věkovou skupinu tvořily osoby 50 až 54 let (1 385 osob) a 45 až 49 let (1 362 osob). Průměrný věk uchazečů o zaměstnání činil 43,6 let, stejně jako před rokem. Ovšem na začátku sledovaného období, tedy na konci roku 2018, se jednalo o 43,8 let, tj. během daného časového úseku se věk uchazečů o zaměstnání ve Zlínském kraji snížil téměř o dva a půl kalendářního měsíce.

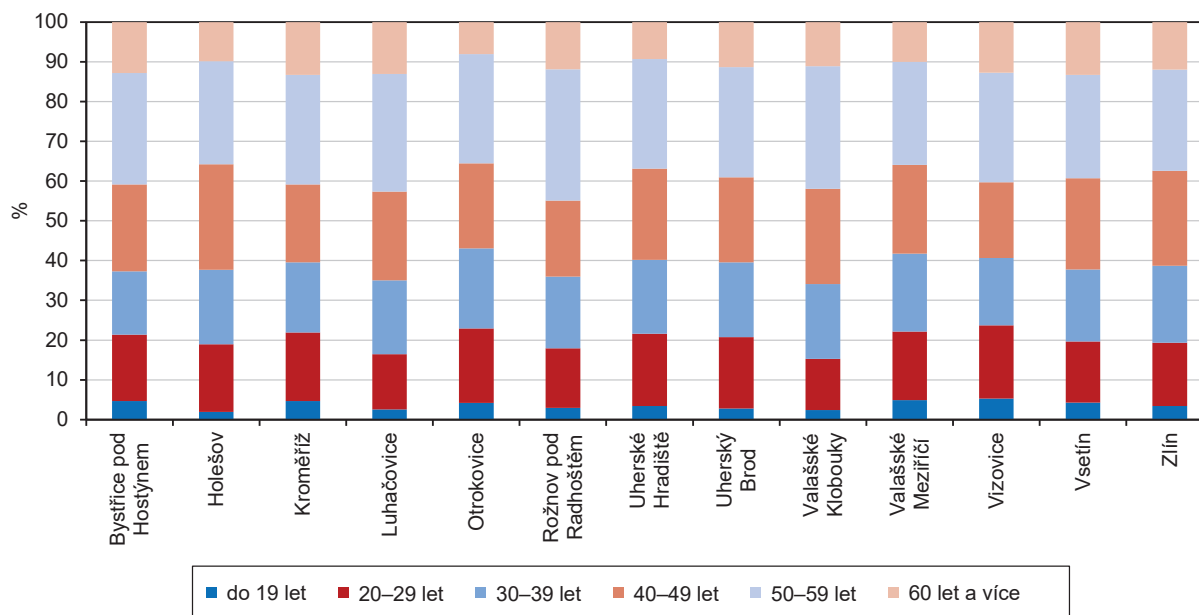
Nejvíce nezaměstnaných mělo střední odborné vzdělání s výučním listem.

Z hlediska vzdělanostní struktury mělo nejvíce nezaměstnaných ve Zlínském kraji ke konci roku 2023 střední odborné vzdělání s výučním listem (38,1 %, 4 379 osob). Pětina (20,2 %, 2 319) byla bez vzdělání, s neúplným základním vzděláním či se základním vzděláním. Na začátku sledovaného období, ke konci roku 2018, mělo nejvíce nezaměstnaných také střední odborné vzdělání s výučním listem (41,1 %, 4 379 osob).

4 499 osob). Uchazečů bez vzdělání, s neúplným základním či se základním vzděláním byla necelá pětina (19,4 %, 2 125 osob).

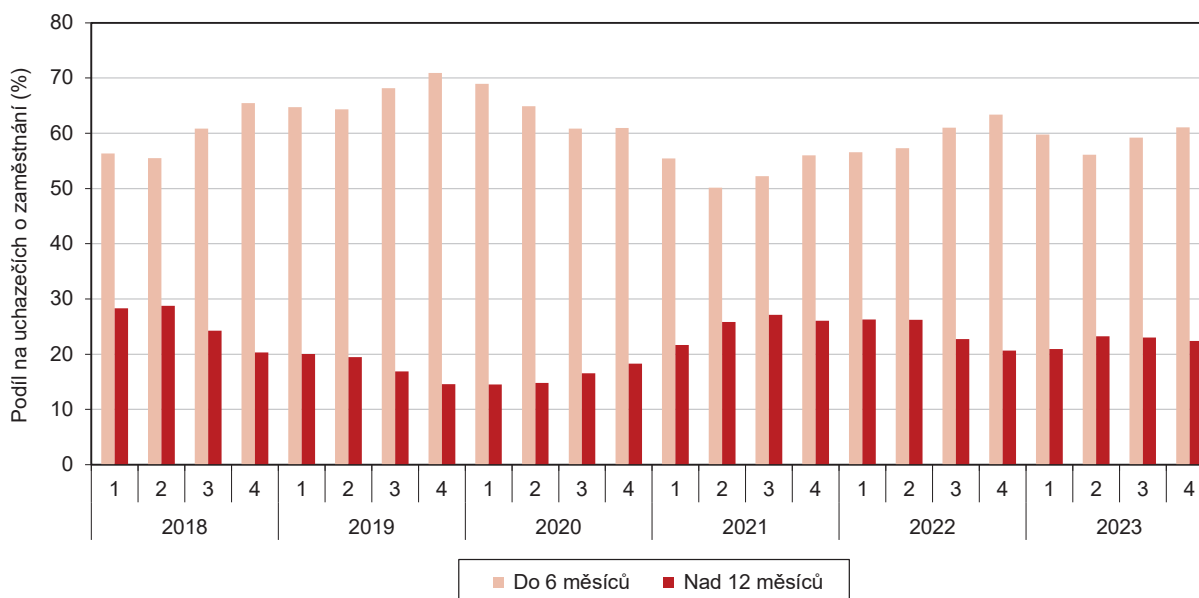
Graf 2.10 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle věku ve správních obvodech ORP Zlínského kraje k 31. 12. 2023

Zdroj: MPSV

Graf 2.11 Krátkodobě a dlouhodobě nezaměstnaní ke konci čtvrtletí ve Zlínském kraji

Zdroj: MPSV

Výše podpory v nezaměstnanosti se během sledovaného období zvýšila o téměř 44 %.

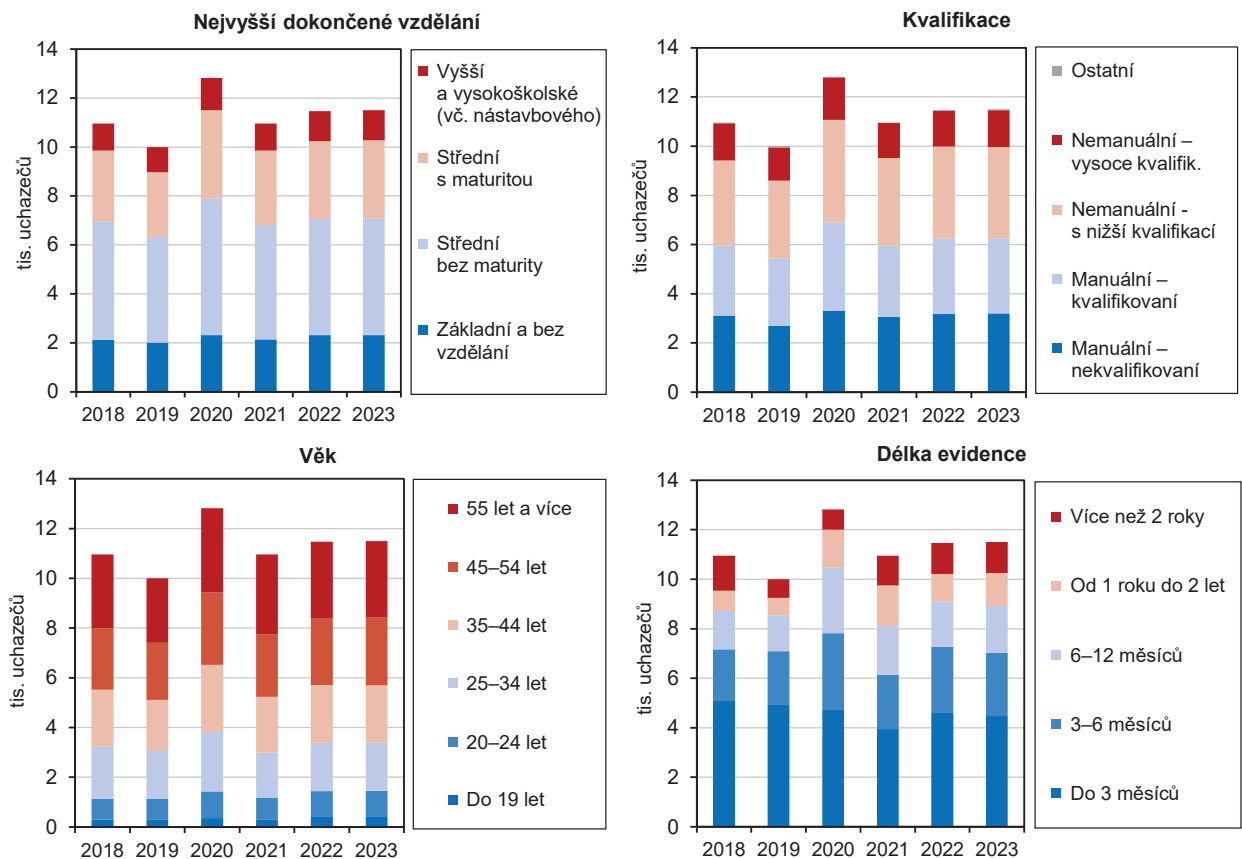
Ke konci sledovaného období pobíralo v Česku podporu v nezaměstnanosti celkem 86 347 evidovaných uchazečů o zaměstnání, z toho 4 550 (5,3 %) ve Zlínském kraji. V rámci kraje jich bylo nejvíce v okrese Zlín (1 341), následovaly okresy Uherské Hradiště (1 195), Vsetín (1 187) a nejméně uchazečů evidoval okres Kroměříž (827). Během sledovaného období 2018–2023 počet uchazečů, kteří měli nárok na podporu v nezaměstnanosti, ve Zlínském kraji kolísala, pohyboval se v rozpětí od

4 223 osob (v roce 2021) do 5 216 (v roce 2020) a za celé období nepatrně klesl o 0,5 %. Průměrná výše měsíční dávky v nezaměstnanosti činila ve Zlínském kraji ke konci roku 2023 celkem 10 129 Kč. Během sledovaného období její výše každoročně rostla a celkem se navýšila z částky 7 042 Kč (v roce 2018) o 43,8 %.

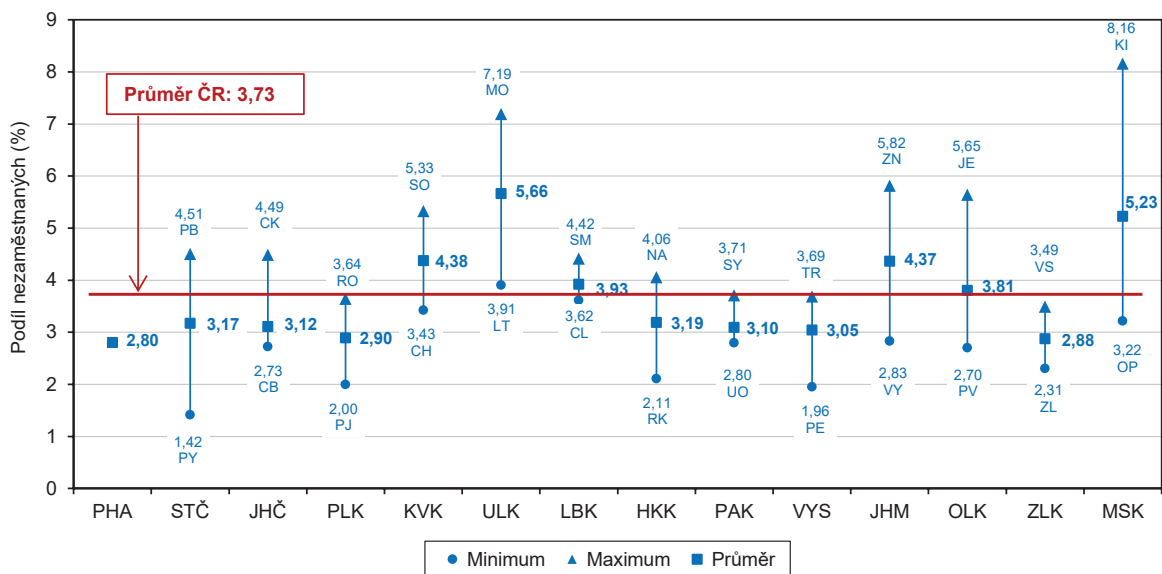
Graf 2.12 Uchazeči o zaměstnání v evidenci úřadu práce podle vzdělání, kvalifikace, věku a délky evidence ve Zlínském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

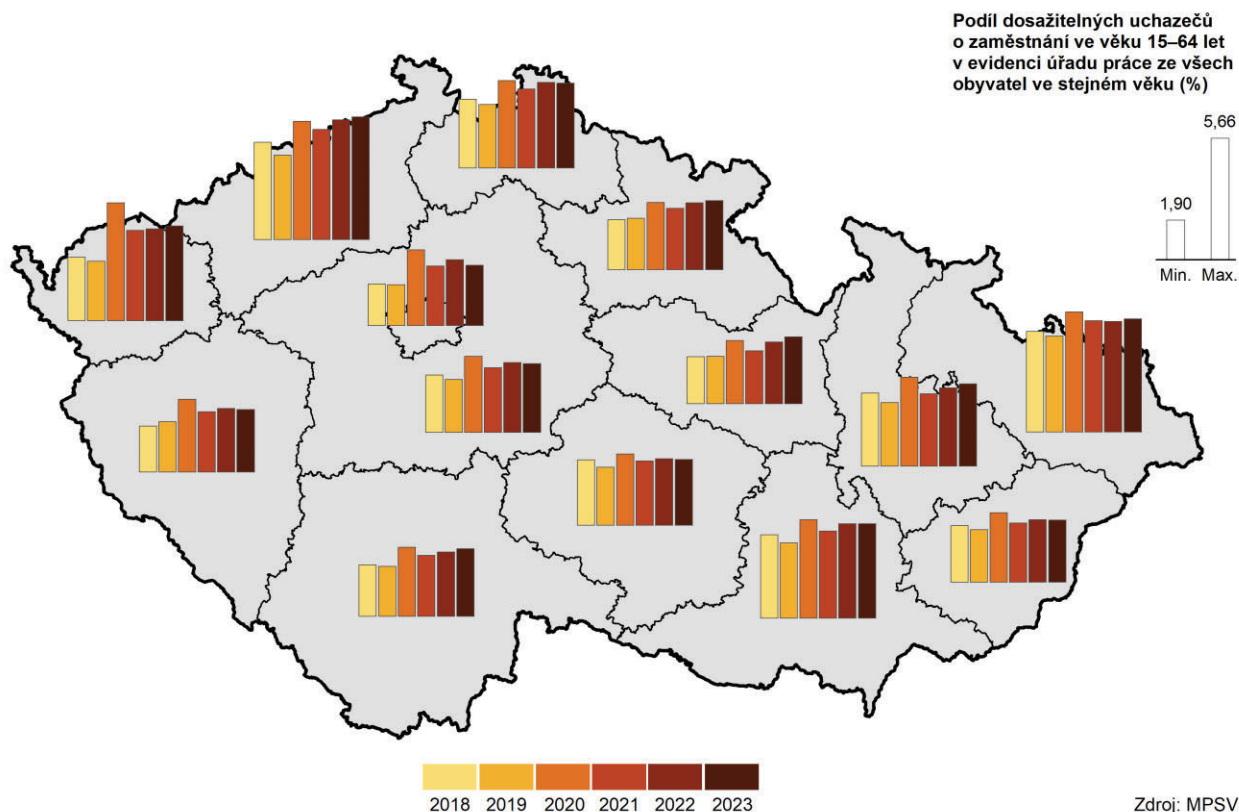

Graf 2.13 Rozptyl podílu nezaměstnaných v okresech podle krajů k 31. 12. 2023

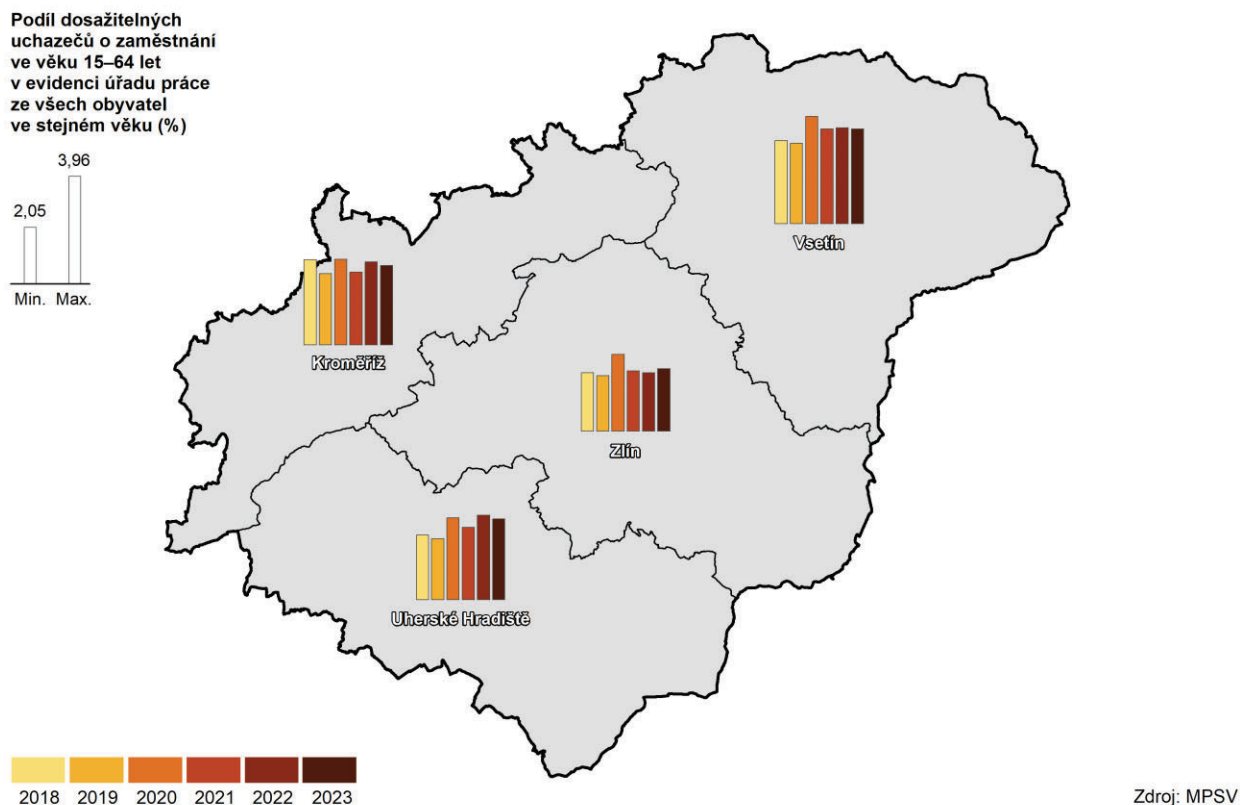
Zdroj: MPSV

Podíl nezaměstnaných osob v krajích v letech 2018 až 2023 (stav k 31. 12.)

Podíl nezaměstnaných osob v okresech Zlínského kraje v letech 2018 až 2023 (stav k 31. 12.)

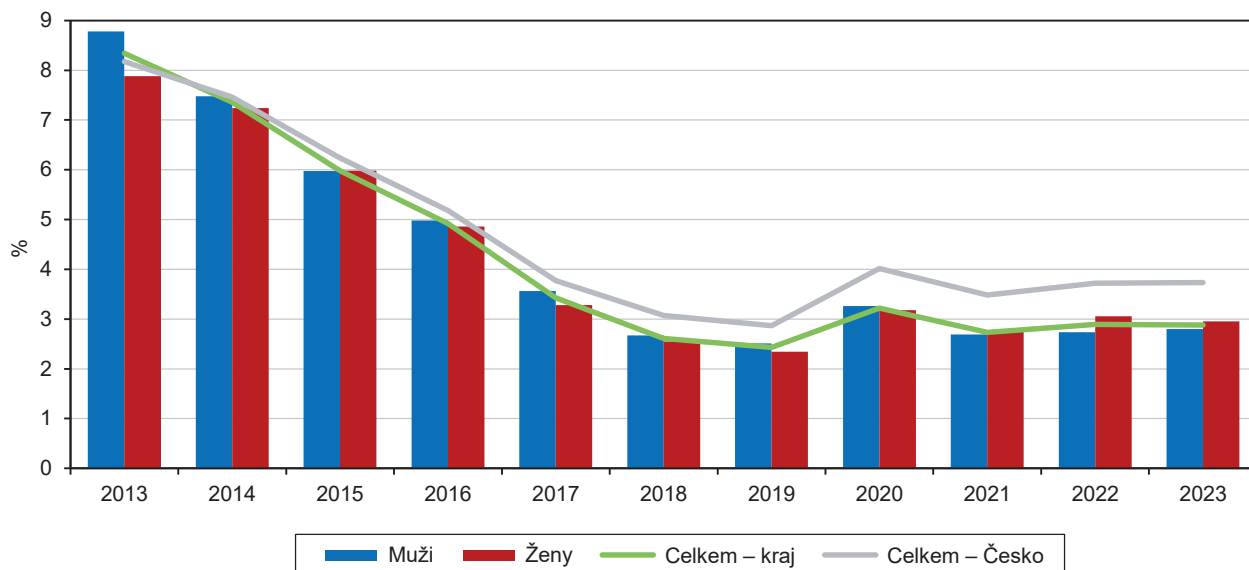
Podíl nezaměstnaných osob v obcích k 31. 12. 2023

Zdroj: Úřad práce ČR – generální ředitelství

Graf 2.14 Podíl nezaměstnaných osob¹⁾ ve Zlínském kraji (roční průměr)

Zdroj: MPSV

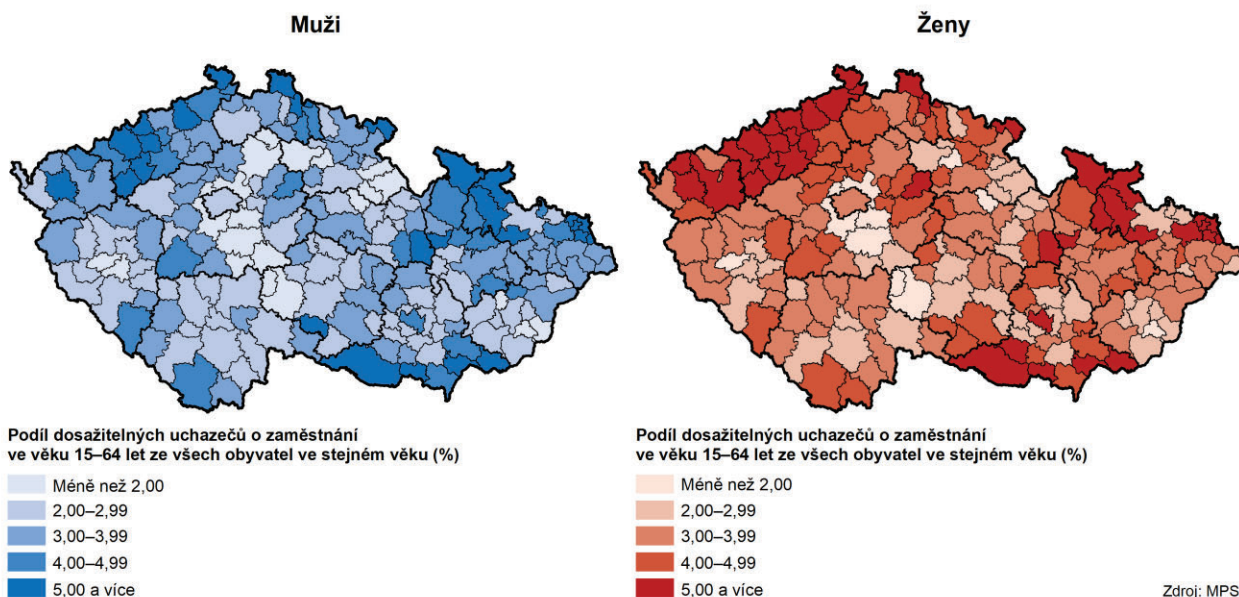
¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let na obyvatelstvu stejného věku

Mezi kraji Česka druhý nejnižší podíl nezaměstnaných osob.

Podíl nezaměstnaných osob ve Zlínském kraji, to znamená počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–64 let k obyvatelstvu stejného věku, činil ke konci sledovaného období 2,88 %. Jednalo se o druhou nejnižší hodnotu napříč všemi kraji Česka. Nejnižší podíl nezaměstnaných osob zaznamenalo Hlavní město Praha (2,80 %). Naopak nejvyšší podíly evidovaly kraje Ústecký (5,66 %)

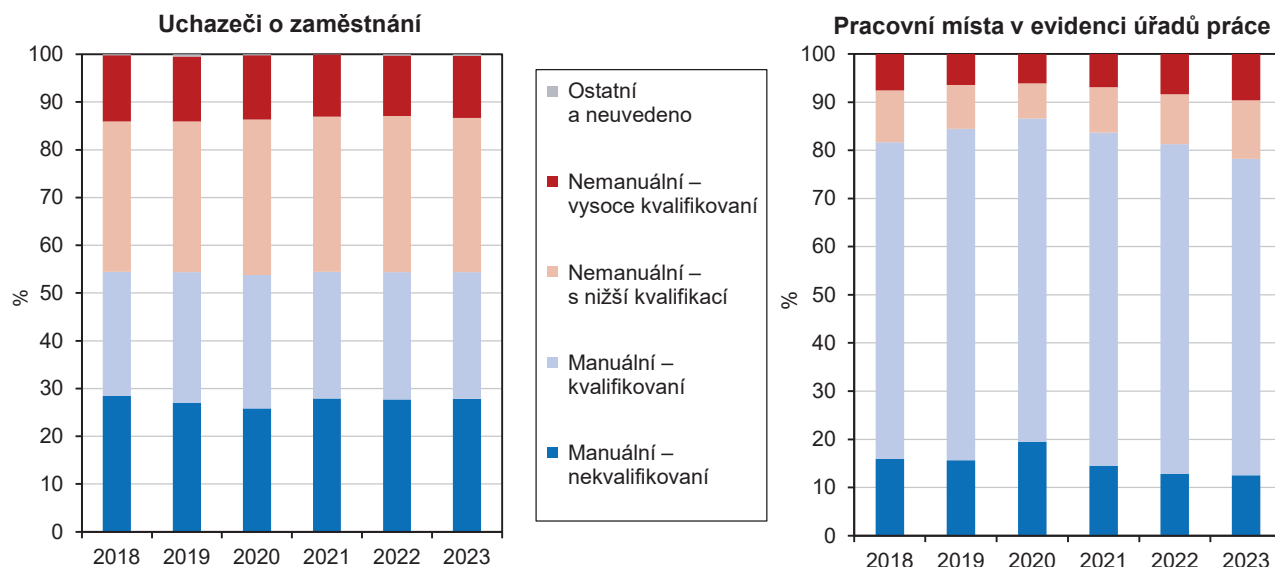
a Moravskoslezský (5,23 %), přičemž republiková úroveň činila 3,73 %. V rámci Zlínského kraje vykazoval nejvyšší podíl nezaměstnaných osob okres Vsetín (3,49 %), nejnižší pak okres Zlín (2,31 %). U okresu Kroměříž se jednalo o 2,93 % a u okresu Uherské Hradiště o 2,99 %. Během sledovaného období krajský podíl kolísal, pohyboval se v rozmezí od 2,43 % v roce 2019 do 2,89 % v roce 2022. Výjimkou byl rok 2020, kdy podíl nezaměstnaných dosáhl 3,22 %. Tato výrazně vyšší hodnota byla důsledkem dopadů opatření souvisejících s onemocněním covid-19. Obdobný trend byl pozorován jak u nezaměstnaných žen, kde podíl kolísal od 2,34 % v roce 2019 do 3,06 % v roce 2022 (s výjimkou 3,18 % v roce 2020), tak u mužů s intervalem od 2,51 % v roce 2019 po 2,80 % v roce 2023 (s výjimkou 3,26 % v roce 2020).

Podíl nezaměstnaných osob podle pohlaví ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností k 31. 12. 2023

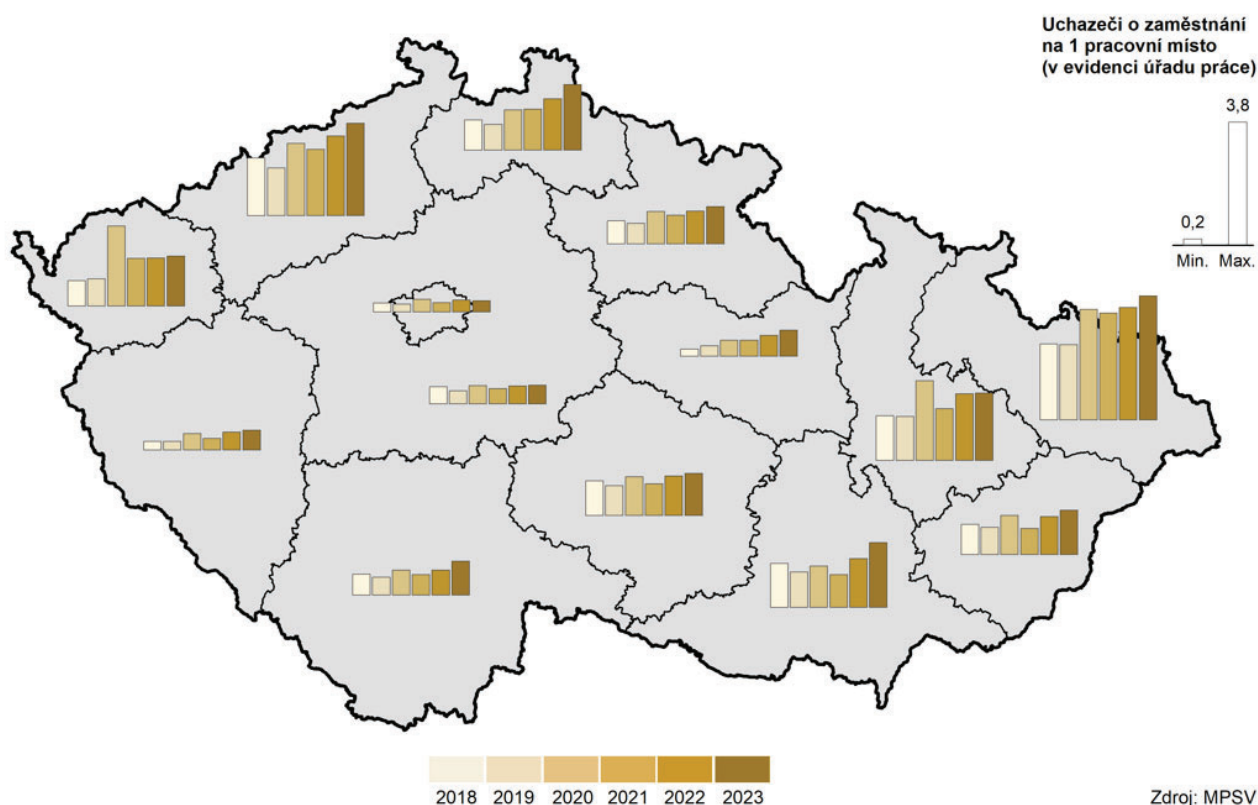

Graf 2.15 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa podle kvalifikace ve Zlínském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

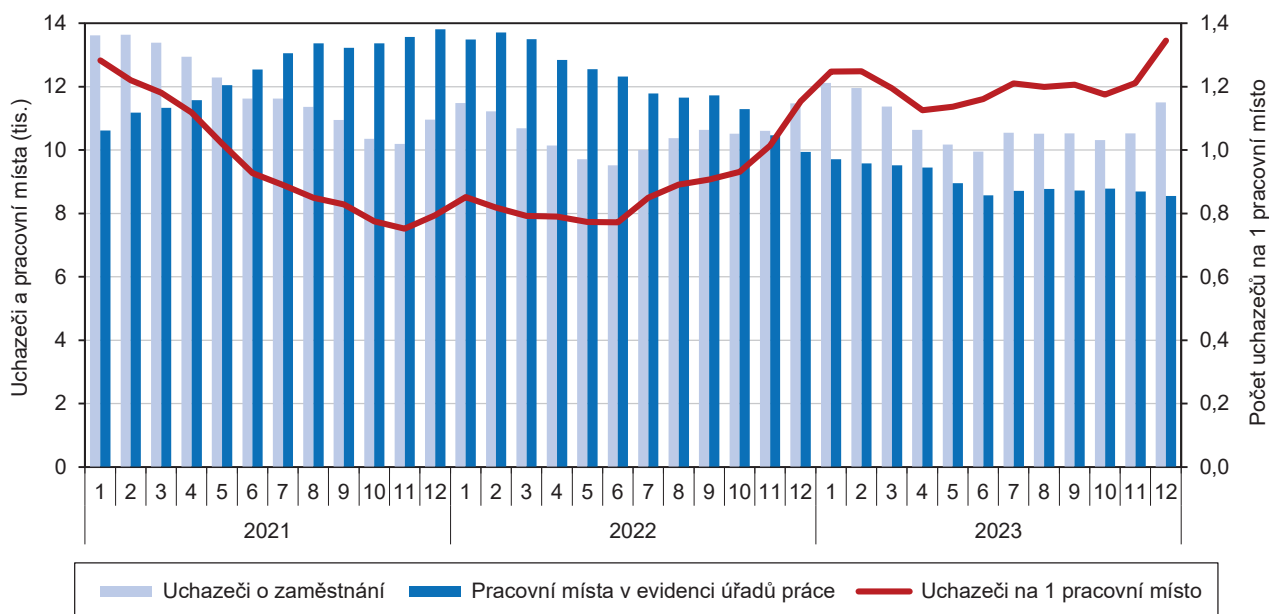

Uchazeči o zaměstnání na pracovní místo v evidenci úřadu práce v krajích v letech 2018 až 2023 (stav k 31. 12.)

Graf 2.16 Uchazeči o zaměstnání a pracovní místa ve Zlínském kraji (stav ke konci měsíce)

Zdroj: MPSV

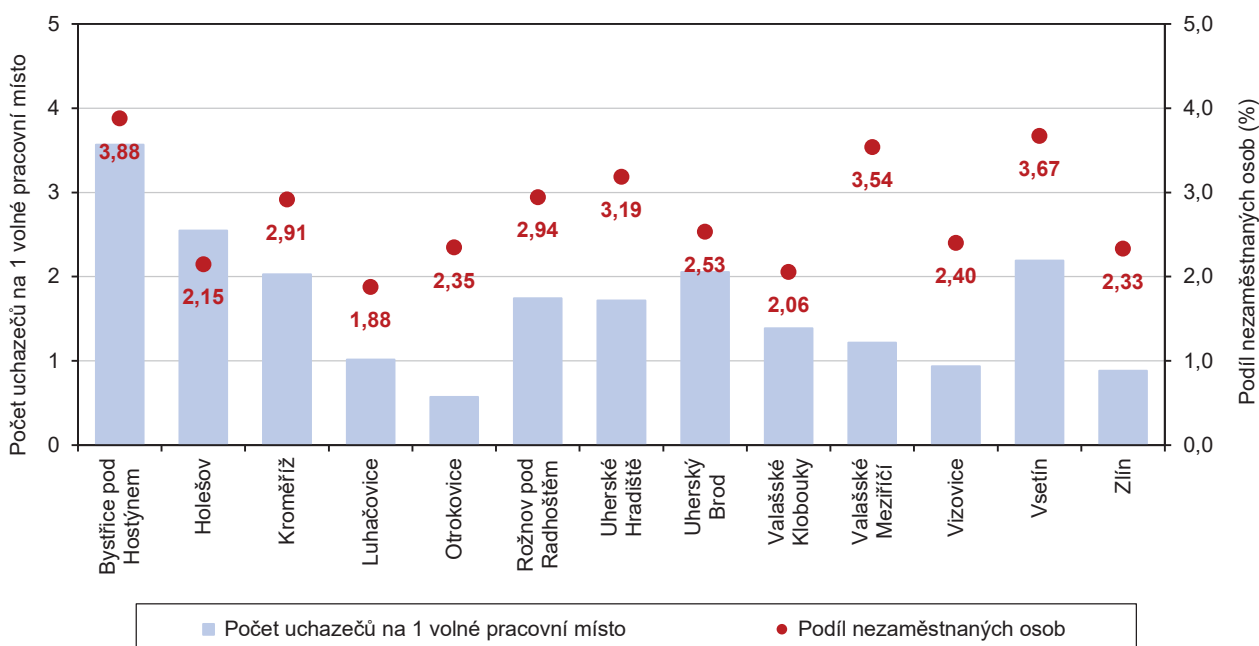
Na jedno volné pracovní místo připadlo 1,34 uchazečů o zaměstnání.

Na území Zlínského kraje nabízely úřady práce ke konci roku 2023 celkem 8 549 volných pracovních míst, z toho 749 pro osoby se zdravotním postižením a 2 486 pro absolventy a mladistvé. V celém Česku nabízely úřady práce 271 789 volných pracovních míst, přičemž nejvíce (79 569) v Hlavním městě Praze a nejméně (5 869)

v Karlovarském kraji. Z mezikrajského pohledu nabízel Zlínský kraj pátý nejnižší počet volných pracovních míst. Na jedno volné pracovní místo ve Zlínském kraji připadalo 1,34 uchazečů, z toho nejvíce v okrese Kroměříž (2,32). Následovaly okresy Uherské Hradiště (1,81 uchazečů), Vsetín (1,58) a Zlín (0,79). Celorepublikový průměr činil 1,03 uchazečů na 1 volné pracovní místo. V rámci Česka evidoval nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele Moravskoslezský kraj (3,78), naopak nejnižší Hlavní město Praha (0,34). Během sledovaného období 2018–2023 připadlo ve Zlínském kraji na 1 volné pracovní místo minimálně 0,79 uchazeče (v roce 2021) a maximálně 1,34 (v roce 2023), přičemž během posledních tří let se tento ukazatel každoročně zvyšoval.

Graf 2.17 Počet uchazečů na 1 volné pracovní místo a podíl nezaměstnaných osob ve správních obvodech ORP Zlínského kraje k 31. 12. 2023

Zdroj: MPSV

Příjmy a životní podmínky domácností

Čistý disponibilní důchod domácností vykazoval během sledovaného období rostoucí trend.

Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) představuje částku, kterou mají domácnosti k dispozici a mohou ji použít na spotřebu nebo úspory. Tento ukazatel zachycuje do značné míry úroveň materiálního bohatství domácností. Na základě výsledků výběrového šetření Životní podmínky v roce 2023, které mapuje finanční situaci různých typů domácností v období dotazování a jejich příjmy v roce 2022, dosáhl ČDDD ve Zlínském kraji hodnoty 175,9 mld. Kč (v běžných cenách). Meziročně vzrostl o 10,0 %, v absolutním vyjádření o 16,1 mld. Kč. Plynulý nárůst ČDDD byl zaznamenán v celém sledovaném období, proti roku 2018 vzrostl téměř o tři desetiny (29,5 %). V celém Česku představoval ČDDD 3 492,3 mld. Kč, což znamená, že Zlínský kraj se na této částce podílel 5,0 %. Z hlediska krajů evidovalo nejvyšší podíl Hlavní město Praha s 16,1 % a nejnižší Karlovarský kraj s 2,5 %.

Čistý disponibilní důchod domácností v přepočtu na 1 obyvatele byl o 23,9 tis. Kč nižší než celorepublikový průměr.

Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele Zlínského kraje činil 302 873 Kč. V časové řadě 2018–2022 vykazoval rostoucí trend, a to celkem o tři desetiny (29,9 %), přičemž nejvyšší, více než desetinový nárůst (10,1 %), byl zaznamenán v posledním roce sledování. Čistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele v Česku v roce 2022 činil 326 752 Kč, což bylo o 23 879 Kč více než ve Zlínském

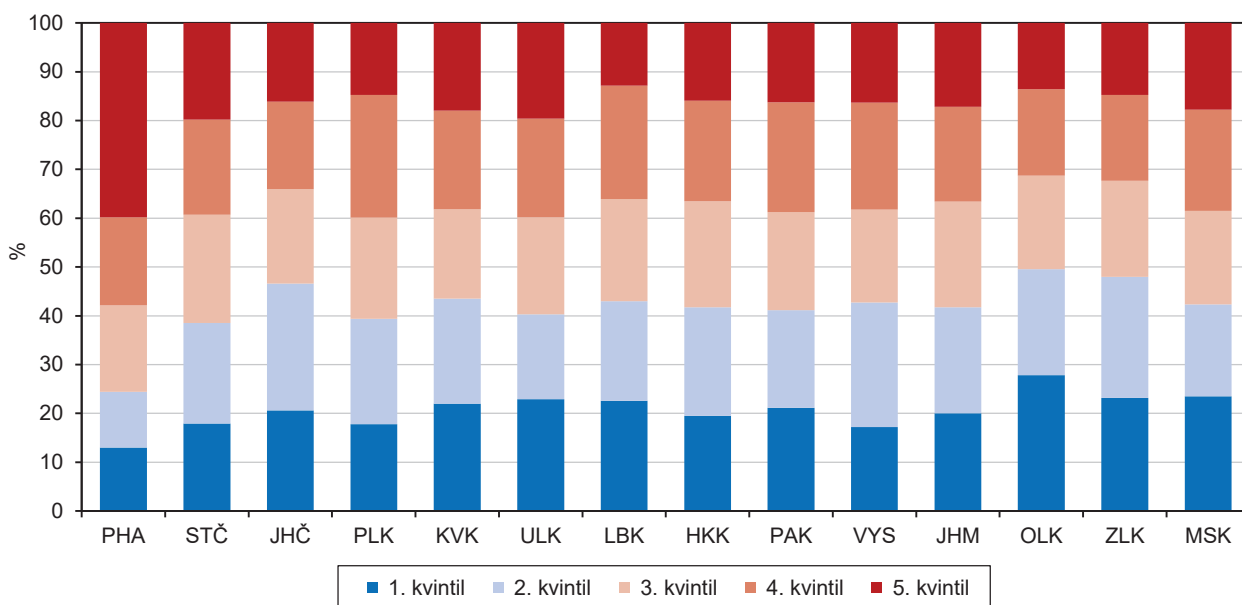

kraji. Mezi kraji zaznamenala nejvyšší hodnotu tohoto ukazatele Praha (423 290 Kč), nejnižší kraj Ústecký (292 771 Kč), přičemž Zlínský kraj obsadil deváté nejvyšší místo.

Graf 2.18 Podíl domácností v krajích podle kvintilového rozdělení domácností ČR na základě čistého peněžního příjmu v roce 2022

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky 2023)

Rozdělení domácností v celé ČR	1. kvintil: <i>20 % domácností s nejnižšími příjmy</i>	2. kvintil: <i>druhých 20 % domácností</i>	3. kvintil: <i>třetích 20 % domácností</i>	4. kvintil: <i>čtvrtých 20 % domácností</i>	5. kvintil: <i>20 % domácností s nejvyššími příjmy</i>
Počet domácností v ČR	909 511	908 750	909 318	909 242	908 669
Horní hranice čistého peněžního příjmu na osobu v ČR (Kč)	181 434	223 328	268 086	359 606	x

Průměrný roční hrubý peněžní příjem na osobu byl mezi kraji druhým nejnižším.

Podle výsledků výběrového šetření 2023 dosáhl ve Zlínském kraji průměrný roční hrubý peněžní příjem na osobu 268 920 Kč, což představovalo druhou nejnižší hodnotu mezi kraji Česka. Průměrný roční čistý peněžní příjem na osobu ve Zlínském kraji činil 238 453 Kč a oproti republikovému průměru byl nižší o 21 397 Kč. V porovnání s předcházejícím rokem se zvýšil o 9,4 %. Průměrný celkový roční čistý peněžní příjem včetně naturálního příjmu představoval ve Zlínském kraji částku 247 505 Kč na 1 člena domácnosti, z toho naturální příjem (např. produkce z vlastního hospodářství) činil 3,7 %. Meziročně se celkový roční čistý peněžní příjem na osobu zvýšil o 9,5 %. V mezikrajském srovnání dosáhla nejvyššího příjmu Praha (352 521 Kč) a nejnižšího Olomoucký kraj (239 218 Kč). Oproti republikové hodnotě byl tento ukazatel ve Zlínském kraji nižší o 21 673 Kč, tj. o 8,1 %.

Nejvíce domácností pobíralo průměrný čistý měsíční příjem na osobu v příjmové skupině 15 001–20 000 Kč.

Nejvyšší podíl domácností ve Zlínském kraji (34,3 %) pobíral v průměru čistý měsíční příjem na osobu v příjmové skupině 15 001–20 000 Kč. Druhou nejčetněji zastoupenou skupinu (29,0 %) tvořily domácnosti s příjmem 20 001–30 000 Kč na osobu. Následovaly domácnosti (13,8 %) s příjmem 12 001–15 000 Kč na osobu a v těsném závěsu (13,5 %) ty s 30 001–50 000 Kč. Nejvyšší čistý měsíční příjem na osobu ve výši 50 001 Kč a více mělo 1,2 % domácností, naopak nejnižší příjem

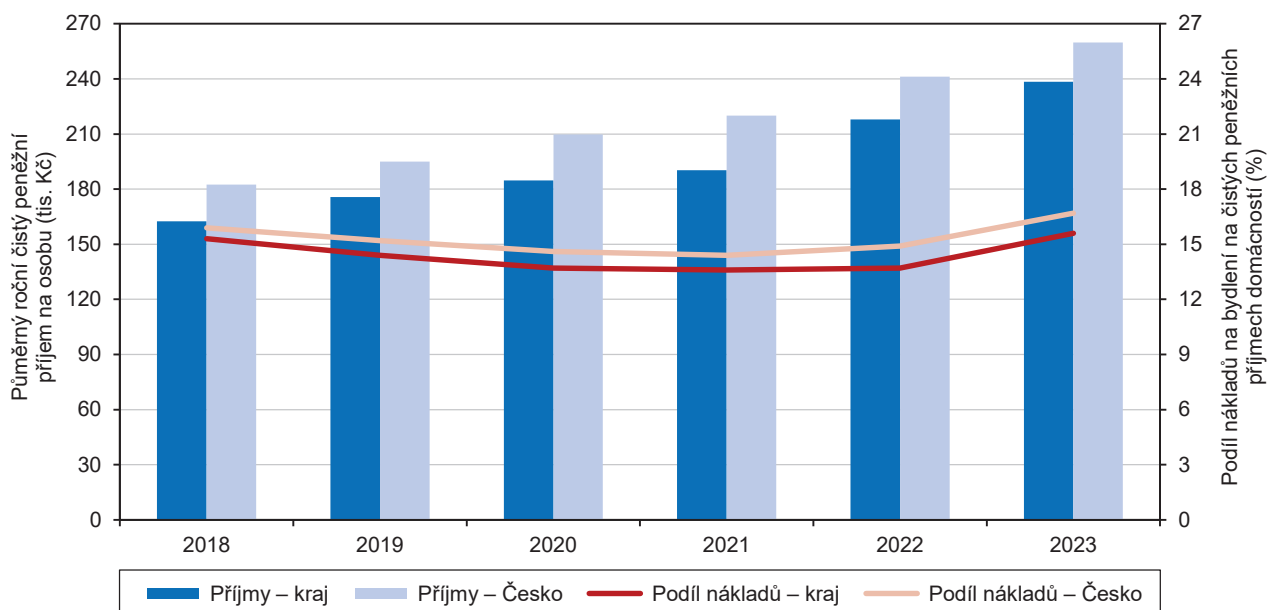
do 6 000 Kč 0,7 % domácností. V meziročním srovnání došlo ke snížení podílů u všech skupin domácností s příjmy do 15 000 Kč na osobu a k nárůstu podílů u všech skupin s příjmy od 15 001 Kč výše. Nejvýrazněji vzrostl (o 8,8 %) počet domácností s příjmy 30 001–50 000 Kč na osobu a klesl počet těch s příjmy 12 001–15 000 Kč.

44 % domácností v kraji vycházelo se svými příjmy s nějakými obtížemi.

V posledním roce sledování bylo ve Zlínském kraji 235 154 hospodařících domácností, které představovaly 5,2 % všech hospodařících domácností v Česku. Zvýšení průměrných čistých peněžních příjmů během sledovaného období bylo významně ovlivněno změnami v oblasti sociálního zabezpečení a sociálních dávek. Došlo např. k valorizaci důchodů a minimální mzdy, ke zvýšení rodičovského příspěvku, k výplatě mimořádných dávek pro seniory tzv. rouškovného. Byla zavedena řada programů na podporu sektorů ekonomiky, podnikatelů, živnostníků i zaměstnanců, kteří byli postiženi důsledky epidemie koronaviru. Zvýšení peněžních příjmů domácností se projevilo v jejím hodnocení, jak vycházejí se svými příjmy. Na základě subjektivního názoru nejvíce (37,6 %) domácností v kraji vycházelo v posledním roce s vlastním příjmem docela snadno. Následovala skupina s menšími obtížemi (31,6 %) a ta, která vyšla s vlastním příjmem snadno (16,5 %). Jen 1,9 % domácností vycházelo se svými příjmy velmi snadno. Shrňeme-li podíl domácností, které měly nějaké obtíže, aby vyšly se svými příjmy, dostaneme 44,0 % domácností.

Graf 2.19 Příjmy domácností a náklady na bydlení ve Zlínském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ (Životní podmínky)

Mezikrajsky páté nejvyšší průměrné náklady na bydlení.

Náklady na bydlení činily 15,6 % z čistých peněžních příjmů domácností ve Zlínském kraji a v mezikrajském srovnání se jednalo o pátý nejnižší podíl těchto nákladů. Nejnižší podíl byl zjištěn v Kraji Vysočina (14,5 %), naopak nejvyšší (18,7 %) v Hlavním městě Praze. Měsíční náklady na bydlení v domácnostech Zlínského kraje činily v průměru 7 478 Kč. Na těchto nákladech se nejvíce podílela elektřina (31,5 %) a užívání plynu z dálkového zdroje (27,4 %). V rámci Česka zaplatily nejvyšší průměrné náklady na bydlení domácnosti v Hlavním městě Praze (10 832 Kč), nejnižší v Kraji Vysočina (7 032 Kč). Meziročně náklady na plyn z dálkového zdroje ve Zlínském kraji vzrostly o 5,0 procentních bodů, náklady na elektřinu se téměř

nezměnily (-0,3 p. b.) a nájemné kleslo (-3,4 p. b.). Podle subjektivního názoru domácností představovaly u většiny (71,6 %) z nich náklady na bydlení určitou zátěž, u necelé čtvrtiny (23,2 %) velkou zátěž a pro 5,2 % domácností náklady nebyly vůbec zátěží.

Mzdy

Průměrná hrubá měsíční mzda byla mezi kraji třetí nejvyšší.

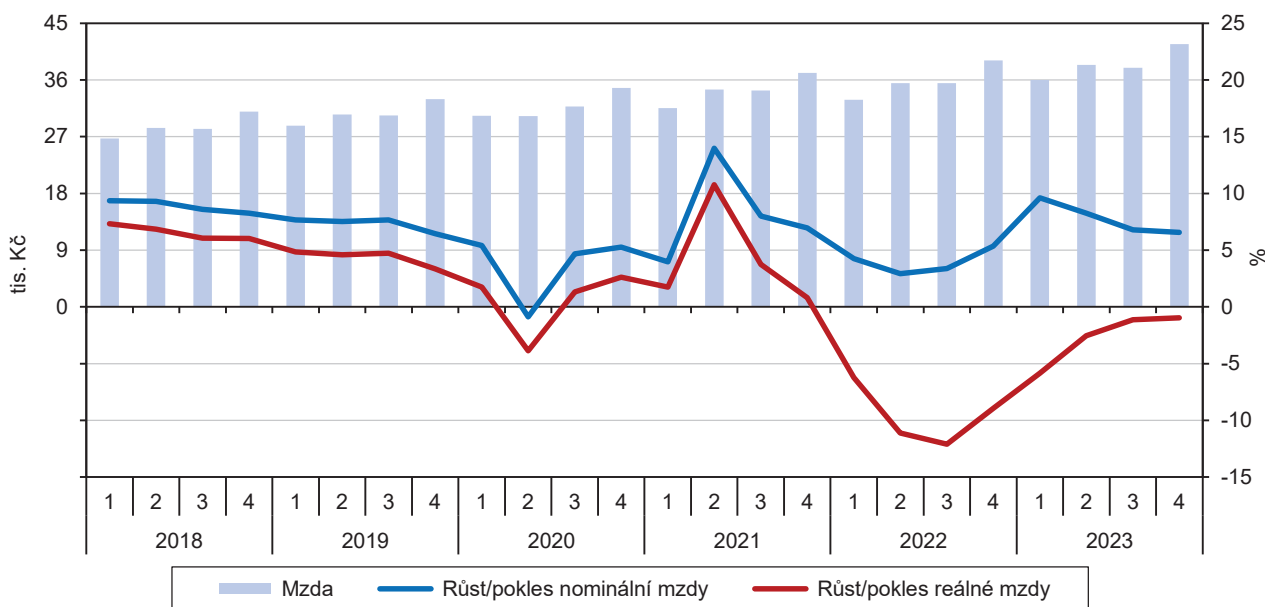
Průměrná mzda je zjišťována tzv. pracovištní metodou, kdy územní třídění je provedeno podle místa skutečného pracoviště zaměstnanců. Průměrná hrubá měsíční mzda je podíl mzdových prostředků včetně příplatků za přesčas, odměn, náhrad mzdy atd. připadající na jednoho zaměstnance za kalendářní měsíc. Ve Zlínském kraji činila průměrná hrubá měsíční mzda v roce 2023 dle předběžných výsledků 38 504 Kč (přepočteno na plně zaměstnané) a proti předchozímu roku vzrostla o 2 762 Kč (o 7,7 %). Ve srovnání s republikovým průměrem (43 120 Kč) zaostávala o 4 617 Kč a ve srovnání s ostatními kraji byla třetí nejvyšší. Nižší mzdy měly již jen kraje Pardubický (38 422 Kč) a Karlovarský (37 162 Kč).

Nejvyšší mzdy v kraji byly vypláceny v peněžnictví a pojišťovnictví a pojišťovnictví.

V členění podle odvětví jsou k dispozici předběžná data za rok 2022, dle kterých byly nejvyšší mzdy ve Zlínském kraji vypláceny v odvětvích peněžnictví a pojišťovnictví (54,1 tis. Kč), informačních a komunikačních činností (48,0 tis. Kč) a ve výrobě včetně rozvodu elektřiny, plynu, tepla či klimatizovaného vzduchu (43,7 tis. Kč). Naopak nejnižší mzdy byly vypláceny v odvětví ubytování, stravování a pohostinství, kde částka průměrné hrubé měsíční mzdy činila pouhých 21,1 tis. Kč. Na celorepublikové úrovni se ohledně nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy jednalo o odvětví informačních a komunikačních činností (70,4 tis. Kč) a ohledně nejnižší mzdy o odvětví ubytování, stravování a pohostinství (23,2 tis. Kč).

Graf 2.20 Vývoj průměrné hrubé měsíční mzdy¹⁾ na přepočtené počty zaměstnanců ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

¹⁾ podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2023 předběžné údaje

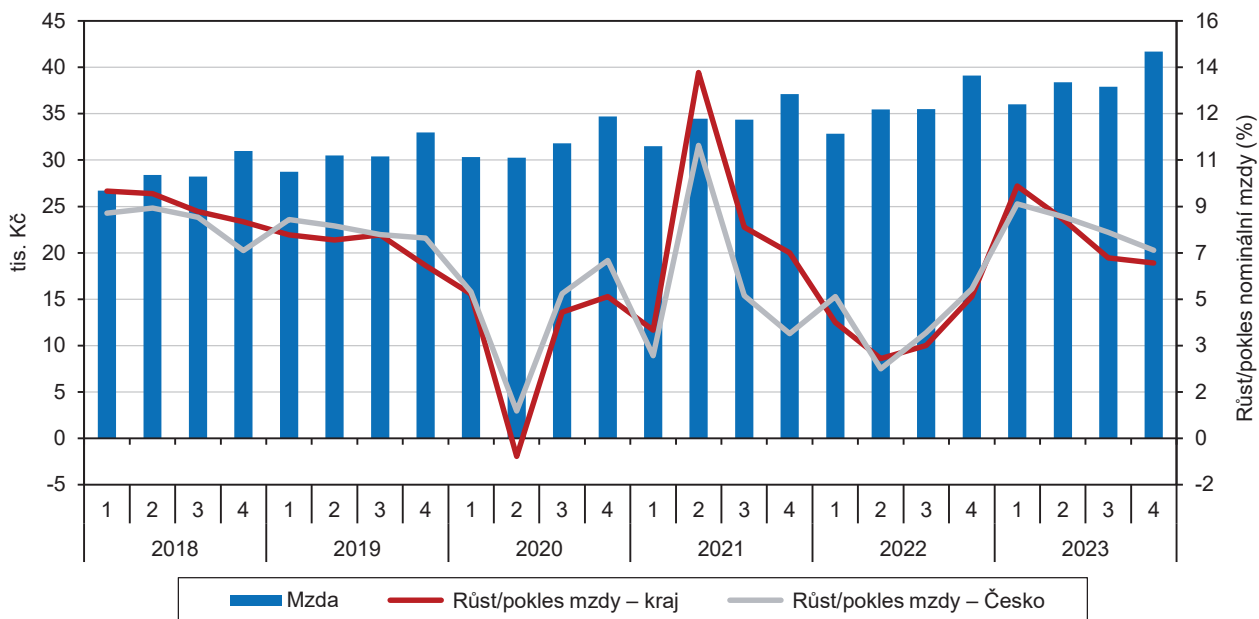
Rozdíl mezi průměrnou mzdou mužů a žen se zvýšil, činil téměř 8,8 tis. Kč.

Český statistický úřad ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí publikuje výsledky strukturální statistiky mezd zaměstnanců. Toto výběrové šetření se odlišuje od ostatních mzdových zjišťování, protože jsou přímo sledovány mzdy jednotlivých zaměstnanců a nikoliv celkové objemy mzdových prostředků na úrovni podniků či organizací. To je jedním z důvodů, proč se průměrná mzda z různých

mzdových zjišťování od sebe liší. Od roku 2011 byli do šetření zahrnuti i pracující v podnicích s méně než 10 zaměstnanci, zaměstnanci neziskových institucí a podnikatelů-fyzických osob. Průměrná hrubá měsíční mzda ve Zlínském kraji v roce 2023 dosáhla podle výsledků strukturálního šetření částky 41 328 Kč (45 348 Kč u mužů a 36 574 Kč u žen), ve srovnání s ostatními kraji byla čtvrtou nejvyšší. Proti roku 2022 se průměrná měsíční mzda zvýšila o 2 459 Kč (o 3 133 Kč u mužů a o 1 792 Kč u žen). Mzdy mužů ve Zlínském kraji jsou dlouhodobě vyšší než mzdy žen, přičemž rozdíl mezi nimi byl v posledním sledovaném roce nejvyšší a činil 8 774 Kč.

Graf 2.21 Průměrná hrubá měsíční mzda¹⁾ a její meziroční změny podle čtvrtletí ve Zlínském kraji

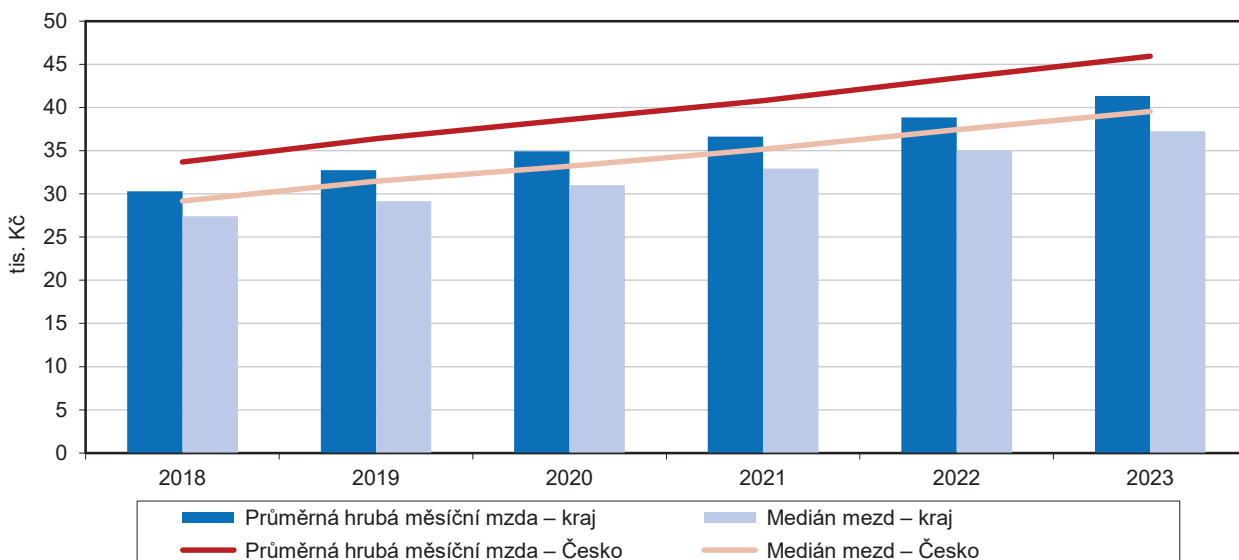
Zdroj: ČSÚ

¹⁾ podle místa pracoviště; za osoby přepočtené na plně zaměstnané; v roce 2023 předběžné údaje

Graf 2.22 Průměrná hrubá měsíční mzda a medián mezd ve Zlínském kraji a Česku

Zdroj: ČSÚ

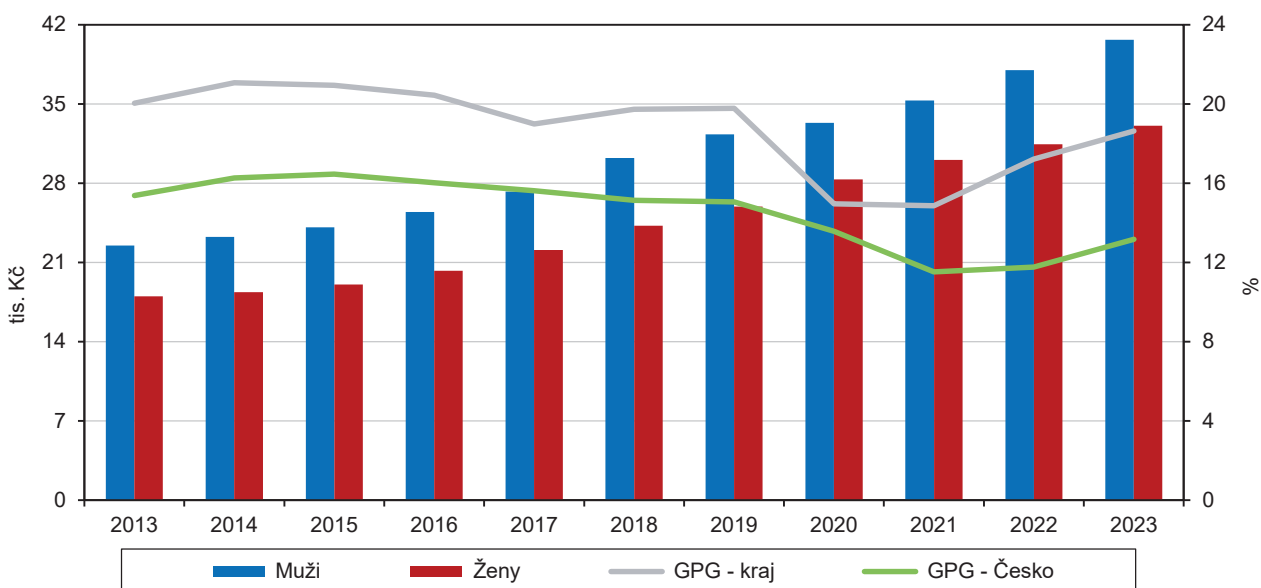

Medián mezd u mužů byl téměř o pětinu vyšší než u žen.

Rozdíly mezi úrovní jednotlivých hrubých měsíčních mezd přesněji vystihuje medián, tedy hodnota mzdy zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení, kdy 50 % osob má mzdu nižší než medián mezd a dalších 50 % má mzdu vyšší. V roce 2023 dosáhl medián hrubých měsíčních mezd ve Zlínském kraji částky 37 265 Kč a meziročně se zvýšil o 6,6 %. Ve sledovaném období 2018–2023 se zvýšil o 36,0 %. U mužů dosáhl v roce 2023 hodnoty 40 652 Kč a u žen 33 079 Kč, což znamená, že medián mezd u žen byl téměř o pětinu nižší (o 18,6 %, 7 573 Kč) než u mužů. Medián hrubých měsíčních mezd ve Zlínském kraji, bez rozlišení pohlaví, byl o 2 253 Kč nižší než na úrovni Česka (39 518 Kč) a v mezikrajském srovnání se jednalo o třetí nejnižší hodnotu. Nejvyšší medián zaznamenala Praha (46 429 Kč), nejnižší Karlovarský kraj (35 622 Kč).

Graf 2.23 Medián mezd podle pohlaví a GPG¹⁾ ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSÚ

¹⁾ GPG - gender pay gap - relativní rozdíl mediánu mzdy mužů a žen (vztažený k mediánu mzdy mužů)

Úplné náklady práce

Roční náklady na zaměstnance byly mezi kraji čtvrté nejnižší.

Úplné náklady práce zahrnují přímé náklady, tedy mzdy a platy včetně naturální mzdy započtené do výdělku, náhrady mzdy za neodpracované hodiny např. za dovolenou či svátky, sociální náklady a výdaje, sociální požitky, personální náklady, daně a dotace související se zaměstnáváním lidí. Podle údajů za rok 2022 dosáhly úplné náklady práce ve Zlínském kraji ročně 593 902 Kč, měsíčně 49 492 Kč a hodinové náklady činily 356 Kč. Roční náklady práce v Česku představovaly 666 652 Kč, měsíční 55 554 Kč a hodinové 398 Kč. V mezikrajském srovnání byly měsíční náklady nejvyšší v Hlavním městě Praze (64 759 Kč), a to o 15 267 Kč více než ve Zlínském kraji. Naopak nejnižší náklady evidoval kraj Karlovarský (47 283 Kč). Ve Zlínském kraji byly tyto náklady čtvrté nejnižší.

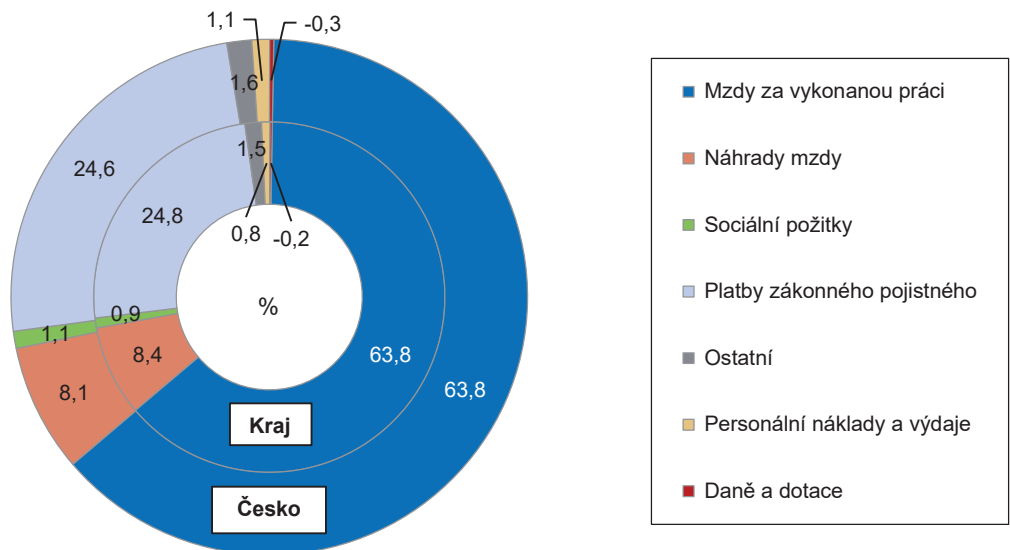
Téměř tři čtvrtiny úplných nákladů práce tvořily přímé náklady.

Téměř tři čtvrtiny (72,2 %) úplných měsíčních nákladů práce na zaměstnance ve Zlínském kraji tvořily přímé náklady (35 730 Kč). Z toho mzdy za vykonanou práci činily 31 575 Kč (63,8 %) a náhrady mzdy 4 155 Kč (8,4 %). Necelá čtvrtina (12 268 Kč) celkových nákladů práce připadla na platby zákonného pojistného. Sociální požitky činily 454 Kč, personální náklady 384 Kč. Meziročně úplné měsíční náklady práce na zaměstnance vzrostly o 5,7 %, přímé náklady o 4,7 %, platby

zákonného pojistného o 4,9 % a personální náklady nepatrně o 1,0 %. Naopak klesly náhrady mzdy (o 3,0 %) a mírně i sociální požitky (o 1,4 %).

Graf 2.24 Struktura nákladů práce ve Zlínském kraji v roce 2022

Zdroj: ČSÚ

Vzdělávání

Ve školním roce 2023/24 navštěvovalo mateřské školy téměř 20 tisíc dětí.

Zlínský kraj evidoval ve školním roce 2023/24 celkem 319 mateřských škol, které navštěvovalo 19 985 dětí (osmé místo v mezikrajském srovnání), z nichž 51,8 % tvořili chlapani a 48,2 % dívky. Tyto děti navštěvovaly 928 tříd a na 1 třídu připadlo téměř 22 dětí. Evidováno bylo 1 859,0 učitelů včetně ředitelů (osob přepočtených na plně zaměstnané), přičemž ženy tvořily téměř 99,4 %. V celém Česku bylo evidováno 5 398 mateřských škol se 17 248 třídami, které navštěvovalo 364 491 dětí, a o které pečovalo 35 068,8 pedagogů přepočtených na plně zaměstnané.

V časové řadě 2018/19–2023/24 se počet mateřských škol ve Zlínském kraji navýšil o 2. Počet tříd každoročně stoupal a během sledovaného období došlo k rozšíření o 66 tříd. Celkový počet dětí v mateřských školách na území Zlínského kraje se navýšil o 73 a během sledovaného období se pohyboval v rozmezí od 19 735 dětí ve školním roce 2020/21 po 20 241 ve školním roce 2022/23. Nejvyšší meziroční nárůst (381 dětí) byl zaznamenán ve školním roce 2022/23, což bylo z velké části ovlivněno počtem přistěhovaných dětí v souvislosti s konfliktem na Ukrajině. Naopak nejvýraznější meziroční pokles (264) byl evidován v roce 2020/21. Počet přepočtených učitelů se každoročně zvyšoval, za celé období o 225, a to z 1 634 ve školním roce 2018/19 na 1 859 v roce 2023/24.

Během sledovaného období přibýlo v kraji pět základních škol.

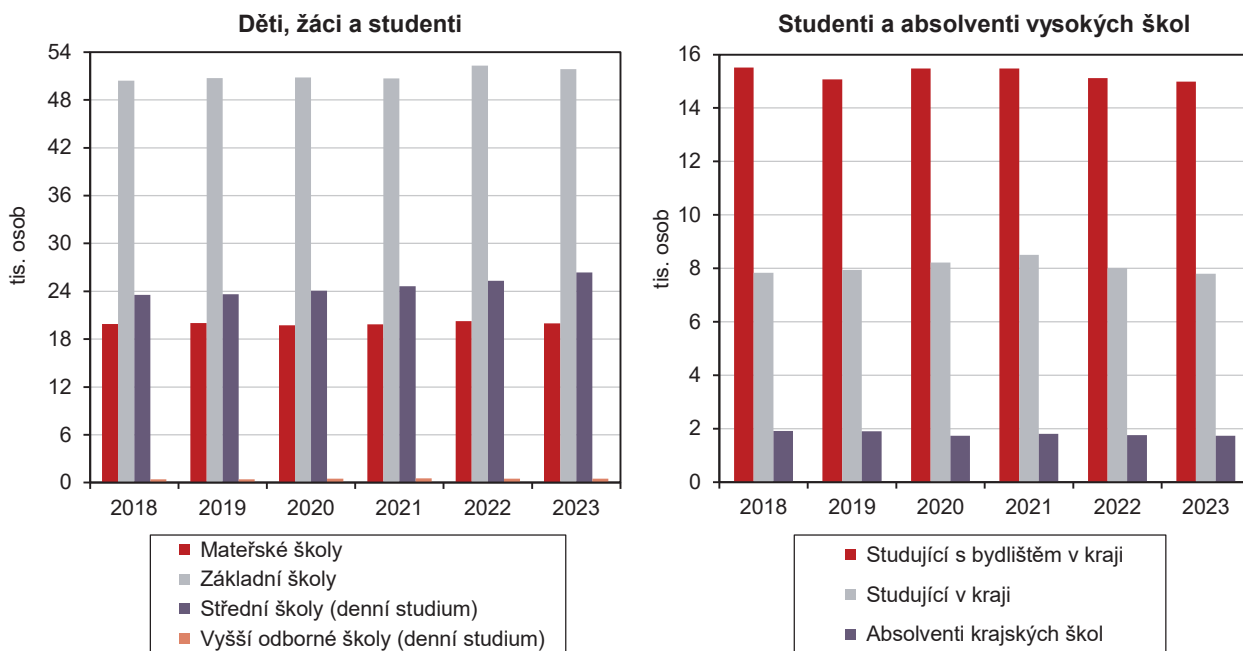
Základních škol ve Zlínském kraji bylo v posledním sledovaném školním roce evidováno 264 a navštěvovalo je 51 891 žáků (deváté místo v mezikrajském srovnání), z nichž 51,6 % tvořili chlapani a 48,4 % dívky. Tyto děti navštěvovaly 2 849 tříd a na 1 třídu připadlo přes 18 žáků. Na základních školách v kraji vyučovalo 4 069 učitelů přepočtených na plně zaměstnané, přičemž téměř 84 % tvořily ženy. V celém Česku bylo evidováno 4 276 základních škol s 51 541 třídami, které navštěvovalo 1 000 346 žáků, a které vzdělávalo 74 982,4 učitelů přepočtených na plně zaměstnané.

V časové řadě 2018/19–2023/24 vzrostl počet základních škol ve Zlínském kraji o pět. Počet tříd se postupně zvyšoval, a to až do školního roku 2022/23. Během sledovaného období počet tříd vzrostl o 192. Počet žáků se navýšil o 1 480, přičemž jejich počet se ve sledovaném období pohyboval v rozpětí od 50 411 ve školním roce 2018/19 po 52 305 ve školním roce 2022/23. Nejvyšší meziroční nárůst (1 582 žáků) byl zaznamenán ve školním roce 2022/23, a to z velké části ze stejného důvodu, jaký je uveden výše u mateřských škol. Nejvýraznější meziroční pokles (414 dětí) nastal následující školní rok. Počet přepočtených učitelů se každoročně zvyšoval, za celé období o 454,9, a to ze 3 614,1 na 4 069,0.

Graf 2.25 Děti, žáci, studenti a absolventi škol ve Zlínském kraji

Zdroj: MŠMT

Učitele na středních školách tvořili ze 42 % muži.

Ve školním roce 2023/24 bylo ve Zlínském kraji zaregistrováno 73 středních škol, ve kterých se vzdělávalo 26 880 studentů (osmé místo v mezikrajském srovnání). Chlapců bylo nepatrně více než dívek, a to 50,4 % oproti 49,6 %. Tito studenti navštěvovali 1 153 tříd a téměř 96 % tříd fungovalo na denní formě vzdělávání. Na 1 třídu připadlo více než 23 studentů. Evidováno bylo 2 479,5 učitelů přepočtených na plně zaměstnané, přičemž se jednalo o pracovníky s přímou vyučovací povinností včetně ředitelů, jejich zástupců, výchovné poradce a učitele odborného výcviku, a ze 42 % se jednalo o muže. V celém Česku bylo evidováno 1 304 středních škol s 20 938 třídami, které navštěvovalo 484 758 studentů a působilo 43 963,4 učitelů přepočtených na plně zaměstnané.

Během sledovaného období 2018/19–2023/24 počet středních škol ve Zlínském kraji postupně narůstal, a to ze 69 na 73. Každoročně se zvyšoval počet tříd (z 1 074 na 1 153) i počet studentů (o 11,3 %, 2 738). Postupně se začal projevovat zvýšený počet dětí narozených v letech 2005–2009, tedy v letech s vyšší porodností. Také počet přepočtených učitelů každoročně rostl, celkově o 11,4 %.

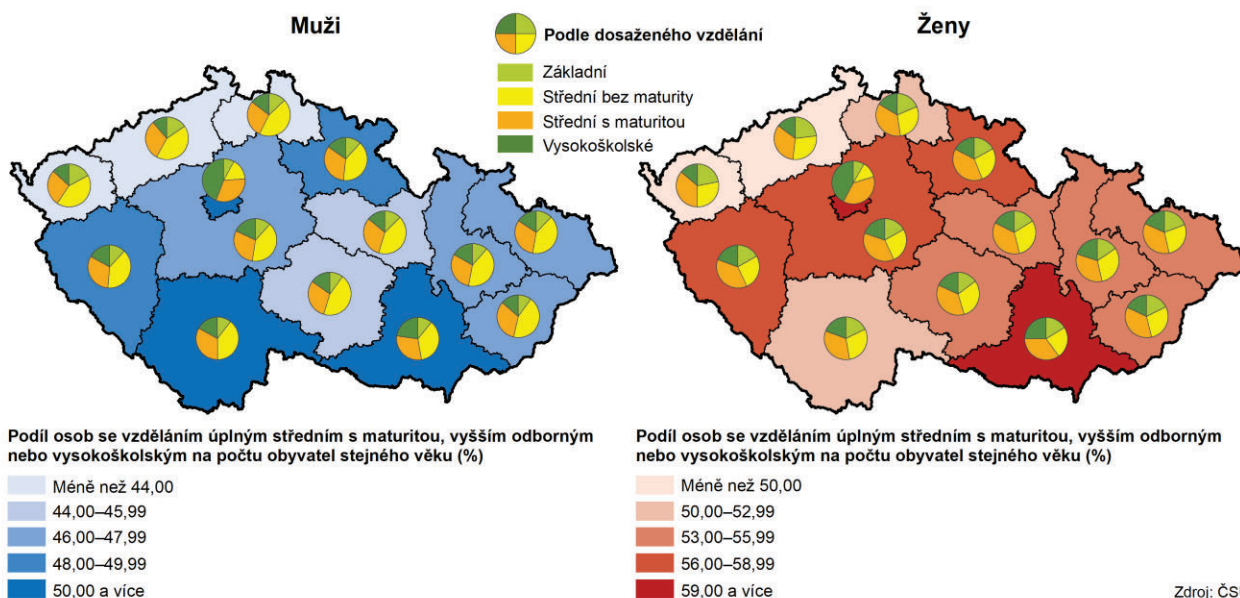
Ve Zlínském kraji bylo během celého sledovaného období 10 vyšších odborných škol.

Ve Zlínském kraji se nacházelo 10 vyšších odborných škol a vzdělání zde získávalo 965 studentů, z toho více než 50 % v denní formě. Na těchto školách vyučovalo 61,2 učitelů přepočtených na plně zaměstnané, přičemž ze tří pětiny ženy. V celém Česku bylo evidováno 151 vyšších odborných škol, ve kterých se vzdělávalo 21 676

studentů, z toho 13 180 v denní formě. Studenty vzdělávalo 1 311,9 učitelů přepočtených na plně zaměstnané, z toho 892,0 žen.

V celém sledovaném období byl počet vyšších odborných škol ve Zlínském kraji konstantní na hodnotě 10. Počet studentů od školního roku 2019/20 každoročně rostl a za celé sledované období došlo k navýšení o 264 studentů, tj. o více než 37 %. Počet přepočtených učitelů měl kolísavý průběh a v posledním školním roce skončil na nejnižší hodnotě (61,2) celého sledovaného období.

Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle vzdělání a pohlaví v krajích v roce 2023

Počet studentů na jediné vysoké škole v kraji se během sledovaného období výrazně nezměnil.

V roce 2023 bylo v Česku evidováno 52 veřejných a soukromých vysokých škol. Z toho ve Zlínském kraji, stejně jako v předchozích čtyřech letech, působila 1 vysoká škola, a to Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, se 6 fakultami. Na této vysoké škole studovalo v posledním školním roce 7,8 tis. studentů se státním občanstvím ČR, z toho více než 65 % v prezenčním studiu. Více než dvě třetiny studentů zde studovalo bakalářský program a tři desetiny magisterský. Během sledovaného období se počet studentů výrazně neměnil, celkově klesl o 32, tj. o 0,4 %. V posledním roce sledování absolvovalo tuto vysokou školu 1,7 tis. studentů, což je téměř o desetinu méně než na začátku sledovaného období.

Trvalé bydliště v kraji mělo 15 tisíc studentů vysokých škol.

Trvalé bydliště ve Zlínském kraji a státní občanství ČR mělo v roce 2023 celkem 15,0 tis. studentů vysokých škol. Od roku 2018 jejich počet klesl o více než 500, v procentuálním vyjádření o 3,4 %.

Zdraví

Na jednoho lékaře v kraji připadlo 235 obyvatel.

Ve státních i nestátních zařízeních na území Zlínského kraje působilo ke konci roku 2022 celkem 2 464 lékařů (přepočteno na plně zaměstnané). Jejich počet se do roku 2021 zvyšoval, v následujícím roce došlo k mírnému poklesu o 6 osob. Celkem se počet lékařů ve Zlínském kraji za sledované období 2018–2022 zvýšil o 4,5 %, v absolutním vyjádření o 107. V přepočtu na populaci tak na jednoho lékaře v kraji připadalo 235 obyvatel, zatímco v roce 2018 se jednalo o 247 obyvatel. Mezi okresy Zlínského kraje byl ke konci roku 2022 největší rozdíl mezi okresy Zlín a Vsetín, ve kterých na 1 lékaře spadalo 202 a 298 obyvatel. V Česku bylo evidováno 51 988

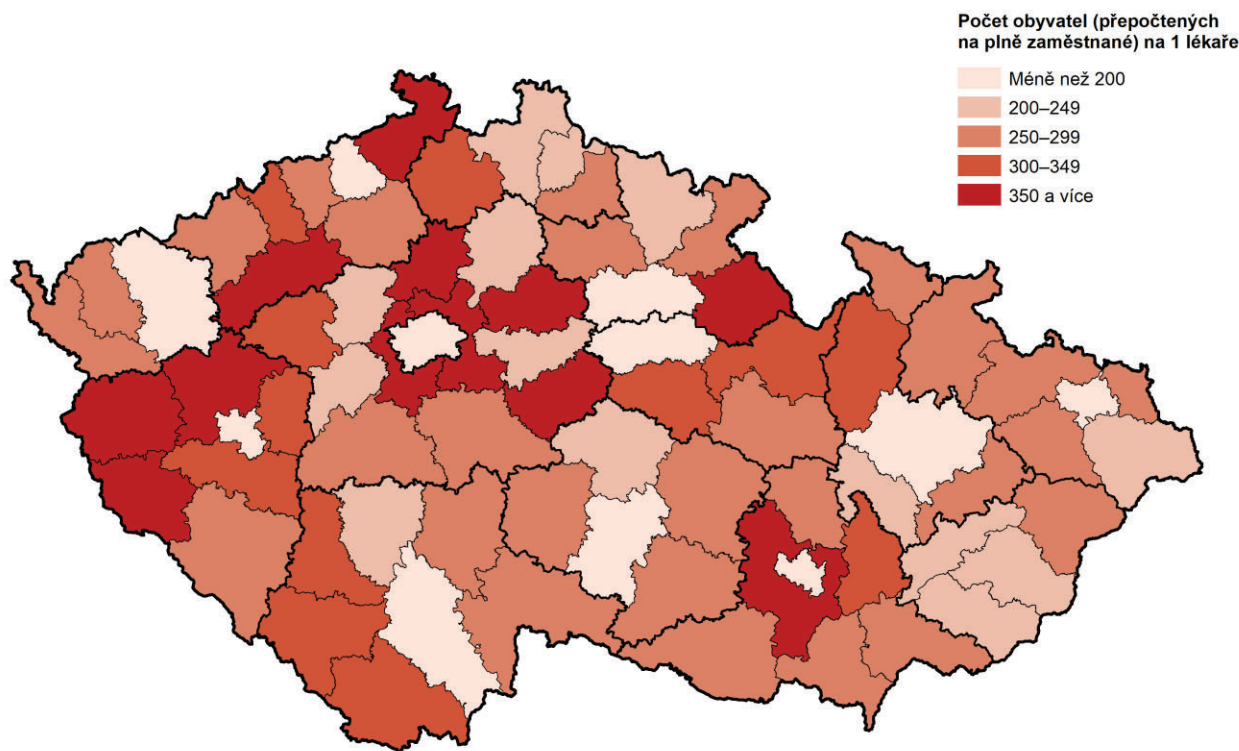

lékařů a při přepočtu na jednoho lékaře 207 obyvatel. V mezikrajském srovnání připadlo nejméně obyvatel na 1 lékaře v Hlavním městě Praze, kde se 1 lékař staral o 121 pacientů. Naopak nejvíce pacientů měli ve své péči ve Středočeském kraji, kde se 1 lékař staral o více než 313 osob.

Na jednoho zubního lékaře připadlo 1 435 obyvatel.

Z výše uvedených 2 464 lékařů ve Zlínském kraji bylo 404 zubních (při přepočtu na plně zaměstnané). Jejich počet během sledovaného období kolísal, a to v rozmezí od 400 v roce 2019 do 421 v roce 2020. Celkem se jejich počet za sledované období 2018–2022 zvýšil nepatrně, a to o 3. V přepočtu na populaci připadlo v roce 2022 na jednoho zubního lékaře v kraji 1 435 obyvatel, což je o 20 méně než na začátku sledovaného období. V Česku ke konci roku 2022 bylo evidováno 7 386 zubařů a při přepočtu na jednoho lékaře 1 457 obyvatel. V mezikrajském srovnání připadl nejnižší počet obyvatel na 1 zubaře v Hlavním městě Praze, kde se 1 dentista staral o 823 klientů. Naopak nejvyšší počet připadl na Středočeský kraj, kde se 1 zubní lékař staral o 2 373 obyvatel.

Počet obyvatel na 1 lékaře v okresech v roce 2022

Zdroj: ÚZIS

Nemocnice ve Zlínském kraji disponovaly třetím nejmenším počtem lůžek na tisíc obyvatel.

Ve Zlínském kraji od roku 2021 funguje celkem 8 nemocnic, které poskytují akutní péči a v posledním sledovaném roce, za který jsou dostupná data (rok 2022), disponovaly 2 197 lůžky. Za celé sledované období 2018–2022 došlo v nemocnicích na území Zlínského kraje k nepatrnému nárůstu o 6 lůžek. Na tisíc obyvatel kraje bylo evidováno 3,8 lůžek, a to jak na konci sledovaného období tak na začátku. V Česku bylo ke konci roku 2022 evidováno 4,6 lůžek na tisíc obyvatel. V mezikrajském srovnání disponoval nejmenším počtem lůžek (2,8) Středočeský kraj a nejvyšším počtem (6,3) Hlavní město Praha. Z tohoto hlediska měl Zlínský kraj třetí nejmenší počet lůžek na tisíc obyvatel.

Ordinací praktických lékařů pro dospělé každoročně ubývalo.

Na území kraje bylo v roce 2022 registrováno 274 ordinací praktických lékařů pro dospělé. Jejich počet se během sledovaného období každoročně snižoval, a to z 288 na 274, jednalo se o celkový pokles 4,9 %. V Česku bylo v posledním roce sledování evidováno 4 475 ordinací a v mezikrajském srovnání jich nejvíce registrovala Praha (574), nejméně pak Karlovarský kraj (114).

Počet ordinací praktických lékařů pro děti a dorost se během sledovaného období snížil.

Ordinací praktických lékařů pro děti a dorost bylo na území Zlínského kraje v roce 2022 celkem 100. Jejich počet se během sledovaného období snížil o 6, tj. o 5,7 %. V Česku bylo v posledním sledovaném roce 1 736 těchto ordinací a v mezikrajském srovnání jich nejvíce evidoval Středočeský kraj (221) a nejméně Karlovarský (48).

Ordinací stomatologů každoročně ubývalo.

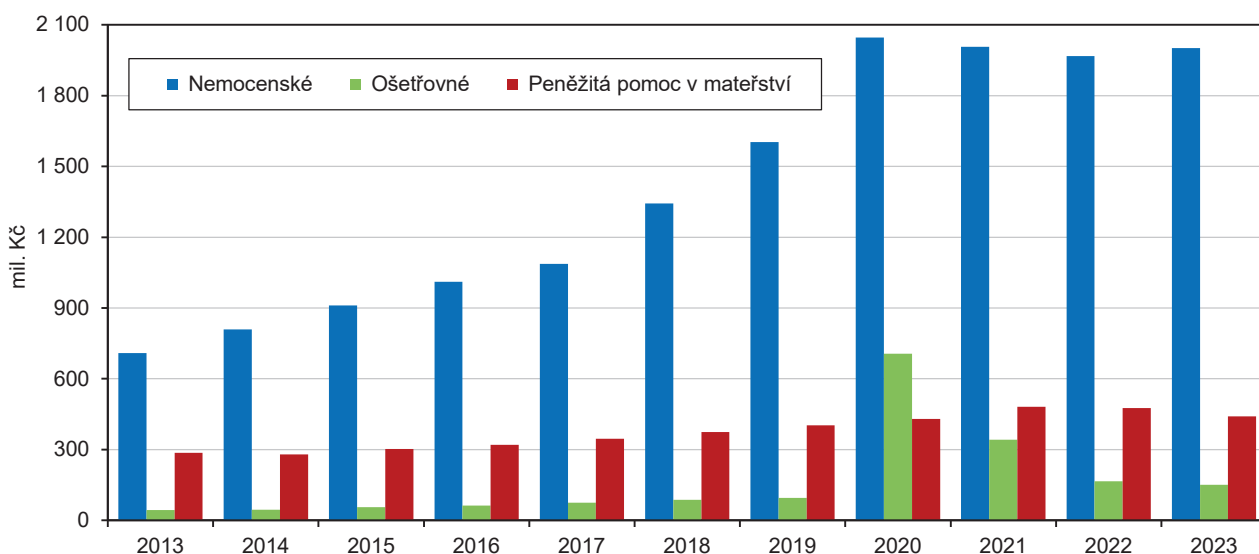
Ordinací stomatologů bylo evidováno 317. Jejich počet během sledovaného období každoročně klesal, a to z 336 na výše uvedených 317. Jednalo se o pokles 5,7 %, stejně jako u ordinací praktických lékařů pro děti a dorost. V Česku bylo v posledním roce sledování 5 345 ordinací a v mezikrajském srovnání nejvíce v Hlavním městě Praze (1 020) a nejméně v Karlovarském kraji (128).

Výdaje na dávky nemocenského pojištění činily přes 2,6 mld. Kč.

Výdaje na dávky nemocenského pojištění ve Zlínském kraji činily v roce 2023 celkem 2 645,8 mil. Kč a podílely se tak 5,8 % na celkovém úhrnu těchto dávek v Česku (45 451,0 mil. Kč). Tím Zlínský kraj obsadil pomyslnou šestou nejvyšší příčku mezi kraji ve výši podílu na celorepublikových výdajích, týkajících se dávek nemocenského pojištění. Nejvyšším podílem participovalo Hlavní město Praha (20,2 %), nejnižším Karlovarský kraj (1,7 %).

Graf 2.26 Výdaje na vybrané dávky nemocenského pojištění ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSSZ

Mezi kraji druhý nejvyšší nárůst výdajů na dávky nemocenského pojištění za sledované období.

Meziročně se výdaje na dávky nemocenského pojištění v kraji snížily o 16,6 mil. Kč, tj. o 0,6 %. Během sledovaného období 2018–2023 výdaje postupně rostly až do roku 2020, kdy byly nejvyšší (3 208,8 mil. Kč), a v následujících letech klesaly. I přesto za celé sledované období došlo k navýšení o 45,3 % (o 825,0 mil. Kč), a tím k druhému nejvyššímu nárůstu výdajů mezi kraji Česka. Nejvýraznější zvýšení zaznamenal Královéhradecký kraj (o 51,0 %), nejnižší Hlavní město Praha (18,9 %). V Česku i ve všech jeho krajích došlo během sledovaného období k nárůstu výdajů dávek nemocenského pojištění, celorepublikově se jednalo o přírůstek 33,8 %.

Výdaje na nemocenské tvořily ¼ výdajů na dávky nemocenského pojištění.

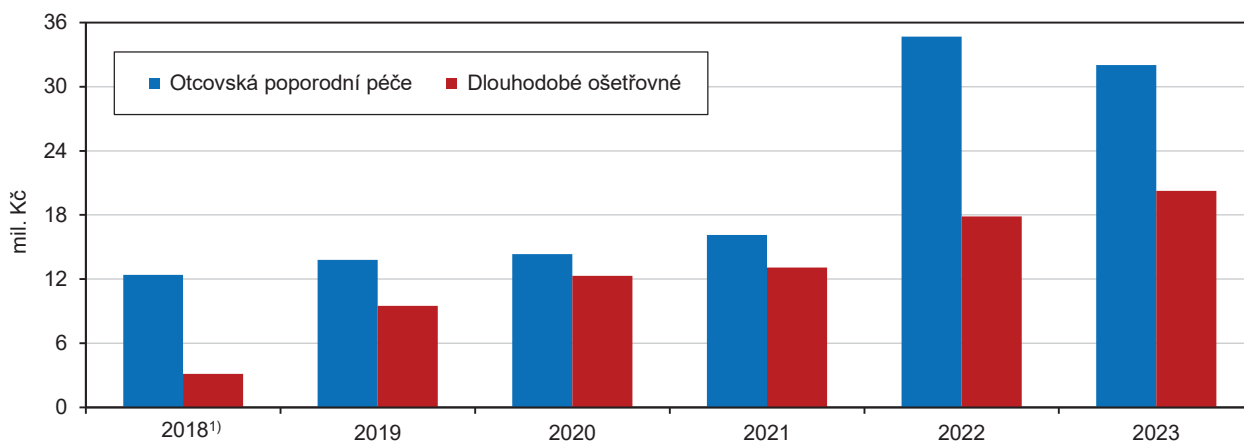
Nejvyšší podíl na výdajích nemocenského pojištění ve Zlínském kraji tvořilo v roce 2023 nemocenské (75,7 %). Výdaje na tuto dávku činily 2 001,9 mil. Kč. Na úrovni republiky se jednalo o 31 681,2 mil. Kč a Zlínský kraj se na těchto celorepublikových výdajích podílel 6,3 %. Během sledovaného období rostly výdaje nemocenského ve Zlínském kraji do roku 2020, kdy byly nejvyšší (2 046,3 mil. Kč) a ovlivněny pandemií covid-19. Během sledovaného období došlo k celkovému navýšení o 49,0 %, tedy o 658,3 mil. Kč. Mezi kraji Česka evidoval nejvyšší nárůst Královéhradecký kraj (53,1 %), nejnižší Hlavní město Praha (24,0 %). Na úrovni Česka se jednalo o přírůstek 39,7 %.

Během sledovaného období narostly výdaje na peněžitou pomoc v mateřství téměř o 20 %.

Dávkou nemocenského pojištění s druhým nejvyšším podílem výdajů ve Zlínském kraji byla peněžítá pomoc v mateřství (16,6 %), přes kterou se v roce 2023 vyplatilo 440,2 mil. Kč. V celém Česku se na tuto dávku použilo 10 502,2 mil. Kč a Zlínský kraj se na daném podílel 4,2 %. Během sledovaného období rostly výdaje této dávky v kraji do roku 2021, kdy dosáhly svého maxima (481,0 mil. Kč). V následujícím roce došlo k velmi nepatrnému meziročnímu snížení o 1,0 %. V této souvislosti je třeba připomenout pandemii covid-19 a s ní související vyhlášené nouzové stavy v letech 2020 a 2021 s omezením svobody pohybu a pobytu ve vymezeném prostoru. I přesto, že v roce 2023 došlo k meziročnímu poklesu výdajů na tuto dávku, během celého sledovaného období narostly výdaje o 65,5 mil. Kč, tedy o 17,5 %. Nejvyšší nárůst mezi kraji evidoval Královéhradecký kraj (33,0 %), nejnižší Karlovarský (1,2 %). Jediným krajem, kde nastal pokles, byl kraj Pardubický (o 1,3 %). Na úrovni Česka se jednalo o celkové navýšení 11,7 %.

Graf 2.27 Výdaje na dávky otcovské poporodní péče a dlouhodobé ošetřovné ve Zlínském kraji

Zdroj: ČSSZ

¹⁾ dávky zavedeny v průběhu roku

Výdaje na ošetřovné v kraji vzrostly v roce 2020 o 638 %.

Třetí nejvyšší podíl na výdajích nemocenského pojištění ve Zlínském kraji v roce 2023 tvořilo ošetřovné (5,7 %) s částkou 151,2 mil. Kč. Na úrovni republiky činily tyto výdaje 2 460,2 mil. Kč a Zlínský kraj se na nich podílel 6,1 %. Během sledovaného období výdaje na ošetřovné ve Zlínském kraji rostly do roku 2020 (na 705,9 mil. Kč), meziročně o 637,7 %. Tyto vysoké výdaje byly ovlivněny pandemií covid-19 včetně souvisejících legislativních úprav, kdy byly uzavřeny školy a jiná zařízení. Během celého sledovaného období došlo k navýšení o 74,5 %, tedy o 64,6 mil. Kč a jednalo se o nejvyšší nárůst výdajů na ošetřovné mezi kraji. Nejnižší přírůstek evidovala Praha (23,2 %) a na úrovni Česka se jednalo o navýšení 50,7 %. K dalším dávkám nemocenského pojištění v kraji patřila od února 2018 nově zavedená otcovská poporodní péče s výdajem 32,0 mil. Kč v roce 2023, od června 2018 zavedené

dlouhodobé ošetřovné s výdajem 20,3 mil. Kč a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství s částkou 186 tis. Kč.

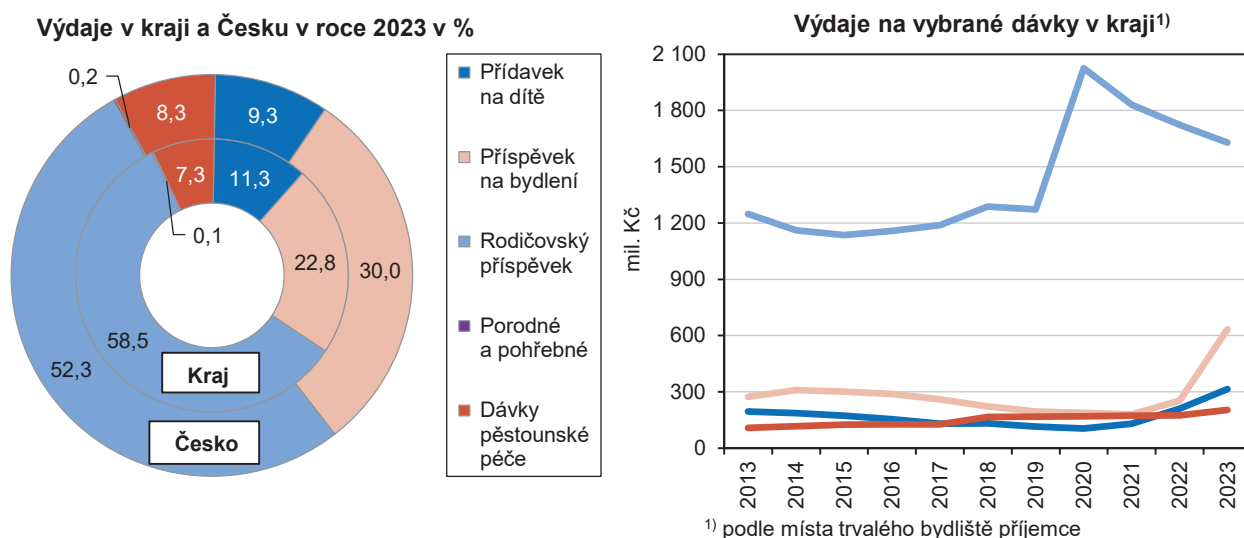
Státní sociální podpora

Více než 40 % dávek státní sociální podpory tvořily přídavky na dítě.

Mezi dávky státní sociální podpory patří přídavek na dítě, rodičovský příspěvek, příspěvek na bydlení, porodné a pohřebné. V roce 2023 bylo ve Zlínském kraji vyplaceno 533,2 tis. dávek státní sociální podpory a 17,5 tis. dávek pěstounské péče. Více než 40 % dávek státní sociální podpory činily přídavky na dítě, téměř třetina tvořila rodičovský příspěvek a další čtvrtina patřila příspěvku na bydlení. Na celkovém počtu dávek státní sociální podpory v celém Česku se Zlínský kraj podílel 5,1 % a na počtu dávek pěstounské péče 4,0 %.

Graf 2.28 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče ve Zlínském kraji a Česku

Zdroj: MPSV

Na dávkách státní sociální podpory bylo vyplaceno 2,58 mld. Kč.

Na dávkách státní sociální podpory ve Zlínském kraji bylo v roce 2023 vyplaceno 2,58 mld. Kč, což představovalo 4,7 % celkové částky vyplacené v Česku. Počet vyplacených dávek činil 533,2 tis., což při přepočtu znamená, že ve Zlínském kraji bylo průměrně v jedné dávce státní sociální podpory vyplaceno 4 842 Kč, což je o 174 Kč méně než před rokem.

Výdaje na dávky pěstounské péče byly mezi kraji Česka druhé nejnižší.

Na dávkách pěstounské péče bylo ve Zlínském kraji v roce 2023 vyplaceno 204,1 mil. Kč. Více než třetinu z této částky tvořily příspěvky na úhradu potřeb dětí, necelá třetina byla určena jako příspěvek při pěstounské péči a čtvrtina jako odměna pěstouna. Výdaje na dávky pěstounské péče ve Zlínském kraji byly v rámci Česka druhé nejnižší. Nejmenší částku evidovala Vysočina (179,9 mil. Kč), naopak největší Moravskoslezský kraj (932,8 mil. Kč).

Sociální služby, příspěvek na péči, držitelé průkazů osob se zdravotním postižením

Během celého sledovaného období bylo ve Zlínském kraji 39 domovů pro seniory.

V roce 2023 bylo na území Česka evidováno 522 domovů pro seniory, z toho 39 (7,5 %) na území Zlínského kraje, přičemž tato krajská hodnota se během celého sledovaného období 2018–2023 nezměnila.

Domovy pro seniory nabízely v r. 2023 nejméně lůžek za sledované období.

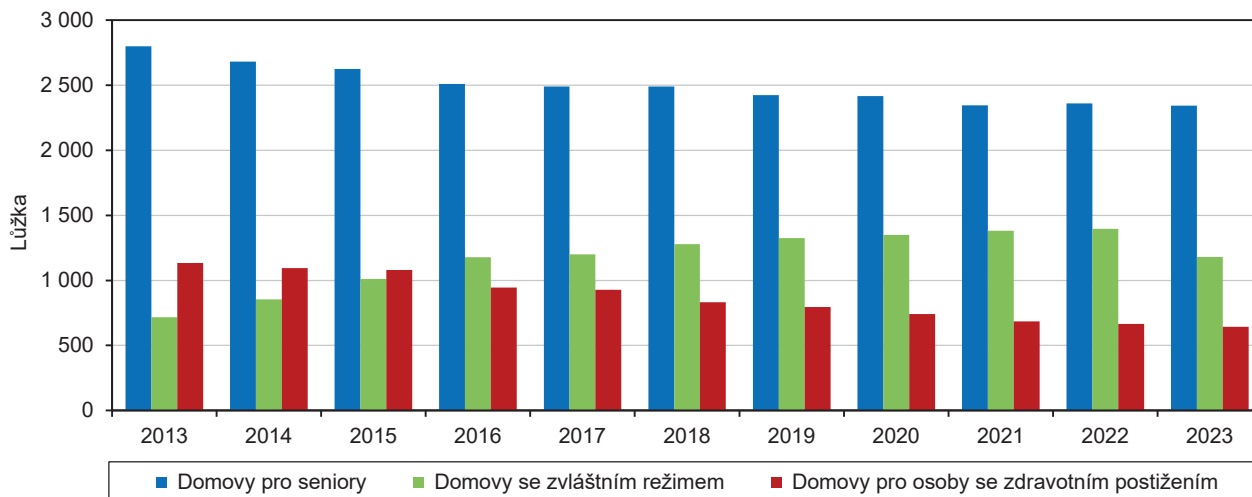
Domovy pro seniory ve Zlínském kraji nabízely v roce 2023 celkem 2 344 lůžek, což bylo nejméně za celé sledované období, během kterého se počet lůžek snížil o 5,9 %, tj. o 148. Na republikové úrovni došlo k méně výraznému poklesu, a to o 3,7 %. Úbytek nastal také v dalších osmi krajích Česka, nejvíce v kraji

Moravskoslezském (o 8,6 %). Naopak nejvyšší nárůst zaznamenal kraj Karlovarský (o 8,1 %). Při přepočtu lůžek na 1 000 obyvatel ve věku 65 let a více jich v domovech pro seniory na území Zlínského kraje v posledním sledovaném roce bylo 18,3.

Graf 2.29 Lůžka ve vybraných pobytových zařízeních sociálních služeb ve Zlínském kraji (stav k 31. 12.)

Zdroj: MPSV

Počet domovů se zvláštním režimem se během posledních 5 let nezměnil.

Domovů se zvláštním režimem, tj. zařízení, poskytujících pobytové sociální služby pro osoby nemocné stařeckou demencí, Alzheimerovou chorobou či ostatními typy demencí, které mají sníženou soběstačnost a proto potřebují pravidelnou pomoc jiné osoby, bylo v celém Česku v roce 2023 celkem 404. Z toho ve Zlínském kraji 26 (6,4 %), přičemž jejich počet se od roku 2019 nezměnil.

Meziročně výrazně poklesl počet lůžek v domovech se zvláštním režimem.

V těchto domovech bylo k dispozici celkem 1 180 lůžek. Během sledovaného období jejich počet rostl až do roku 2022, ale následující rok došlo k prudkému poklesu o 15,5 %, a to na nejnižší hodnotu sledovaného období 2018–2023.

Po celé sledované období bylo v kraji 17 domovů pro osoby se zdravotním postižením.

Domovů pro osoby se zdravotním postižením, které poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám se zdravotním postižením, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, existovalo v Česku celkem 212, z toho 17 (8,0 %) ve Zlínském kraji. Tento krajský počet byl konstantní po celé sledované období. Mezi regiony v posledním roce sledování evidoval nejvíce domovů kraj Ústecký (31), nejméně kraj Jihočeský (7).

U počtu lůžek přetrvával klesající trend.

Ve Zlínském kraji nabízely tyto domovy celkem 643 lůžek, tedy o 3,5 % méně než před rokem. Během celého sledovaného období přetrvával klesající trend, a to z 833 lůžek v roce 2018 na 643 v roce 2023.

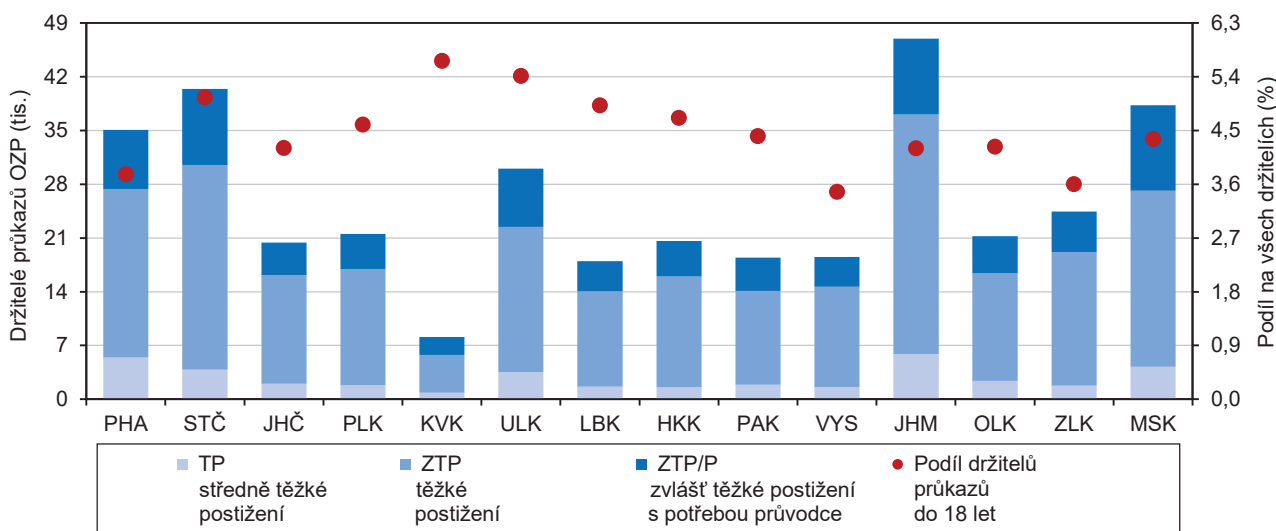
Mezi kraji druhý nejnižší podíl mladých držitelů průkazu OZP do 18 let.

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením (OZP) má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. V prosinci roku 2023 bylo v Česku evidováno 362 204 držitelů průkazu OZP, z toho ve Zlínském kraji 24 456 (6,8 %). Více než polovinu (53,6 %) tvořily ženy, mužů bylo méně (46,4 %). Mezi držiteli tohoto průkazu v kraji, bez rozlišení pohlaví, bylo 3,6 % ve věku do 18 let, což po Kraji Vysočina (3,5 %) představovalo druhý nejnižší podíl mladých

držitelů průkazu. Republikový průměr činil 4,4 % a nejvyšší podíl mezi regiony zaznamenal kraj Karlovarský (5,7 %).

Graf 2.30 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením v krajích v prosinci 2023

Zdroj: MPSV

Mezikrajsky nejvyšší podíl průkazů ZTP na průkazech osob se zdravotním postižením.

Ze všech 24 456 držitelů průkazu zdravotně postižených osob ve Zlínském kraji v prosinci 2023 jich nejvíce, tedy 17 417 (71,2 %), bylo držiteli průkazu s těžkým postižením (ZTP), z toho 312 ve věku do 18 let. Podle pohlaví a bez rozlišení věku převládaly ženy (55,4 %), mužů bylo o poznání méně (44,6 %). V celém Česku se jednalo o 239 548 držitelů průkazu bez diference věku i pohlaví. Krajský podíl 71,2 % držitelů průkazu ZTP na všech držitelích průkazu osob se zdravotním postižením v kraji byl v rámci Česka nejvyšší. Naopak nejnižší podíl zaznamenal kraj Moravskoslezský (59,9 %).

Více než pětina držitelů průkazu osoby se zdravotním postižením v kraji měla nárok na průkaz ZTP/P.

Nárok na průkaz osoby se zvlášť těžkým zdravotním postižením s průvodcem (ZTP/P) má osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti či orientace, která se neobejde bez průvodce. V Česku bylo držitelů tohoto typu průkazu v prosinci 2023 registrováno celkem 84 313. Ve Zlínském kraji se jednalo o 5 287 držitelů, z toho 544 do 18 let věku. Bez rozdílu věku převažovali mírně nad ženami (49,5 %) muži (50,5 %). Podíl držitelů tohoto průkazu bez věkového odstupňování činil 21,6 % z počtu všech držitelů průkazu osoby se zdravotním postižením ve Zlínském kraji. Celorepublikově se jednalo o pátý nejnižší podíl, přičemž nejnižší evidovala Vysočina (20,9 %) a naopak nejvyšší Moravskoslezský kraj (29,1 %).

Mezikrajsky nejnižší podíl držitelů průkazu TP.

Nejméně průkazů osob se zdravotním postižením ve Zlínském kraji měly osoby se středně těžkým postižením (TP). Jednalo se o 1 752 osob (7,2 %), z toho 25 do 18 let věku. Bez diferenciací věku převažovali muži (52,1 %) nad ženami (47,9 %). V celé republice bylo v prosinci 2023 evidováno 38 343 držitelů tohoto průkazu, včetně 616 ve věku do 18 let. Podíl nositelů této legitimace ve Zlínském kraji bez věkového rozlišení činil 7,2 % z počtu všech držitelů průkazu OZP v kraji a jednalo se o nejnižší hodnotu v rámci Česka. Naopak nejvyšší podíl vykázal kraj Hlavní město Praha s 15,5 %.

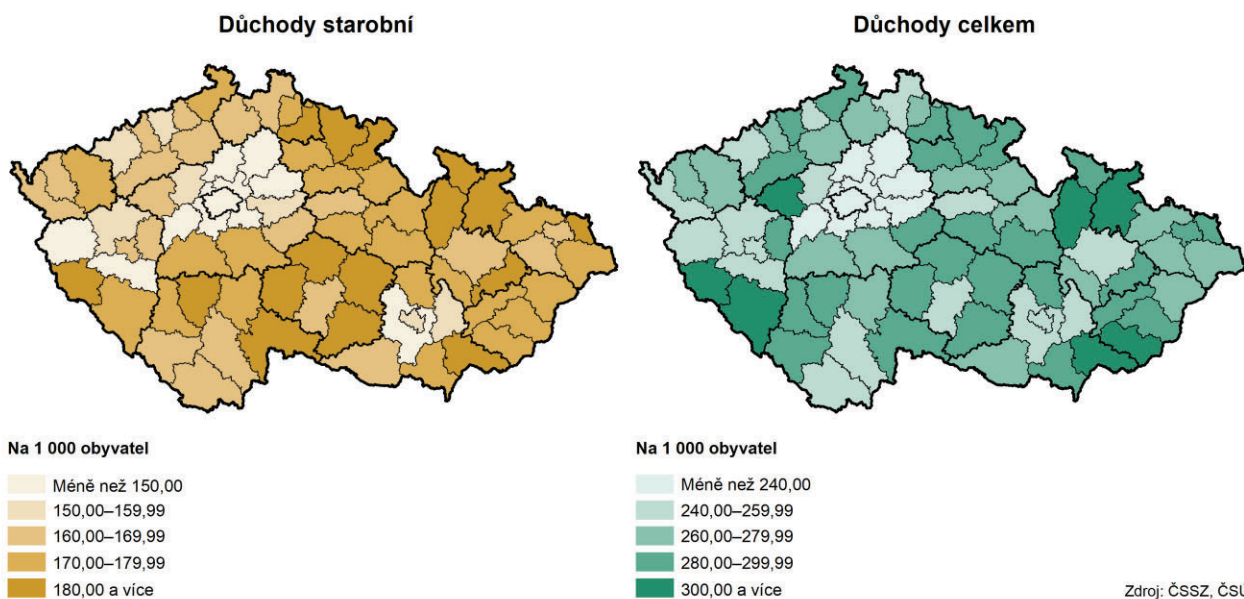

Důchodci, důchody

Nejvíce příjemců důchodů registroval Zlínský kraj v roce 2019.

Z dlouhodobého pohledu (od roku 2000) dosáhl počet příjemců důchodů ve Zlínském kraji svého maxima v roce 2019, a to s počtem 169 569 osob. Ke konci roku 2023 bylo evidováno 167 949 příjemců pobírajících některou formu důchodu, přičemž rozlišujeme starobní, invalidní, sirotčí, vdovský a vdovecký důchod. Celkový počet příjemců důchodů meziročně nepatrně vzrostl o 0,4 % (o 632 osob). Mezi lety 2018 a 2023 došlo k celkovému poklesu o 0,7 % (-1 136 osob) a počet adresátů, pobírajících tento příjem, se pohyboval v intervalu od 167 317 v roce 2022 do 169 569 v roce 2019. V rámci kraje pobíralo důchod v posledním sledovaném roce nejvíce osob v okrese Zlín (54 850) a nejméně v okrese Kroměříž (30 948). Ve Vsetíně se jednalo o 39 132 osob a v Uherském Hradišti o 43 019.

Příjemci důchodů v okresech v prosinci 2023

Převládali příjemci starobního důchodu.

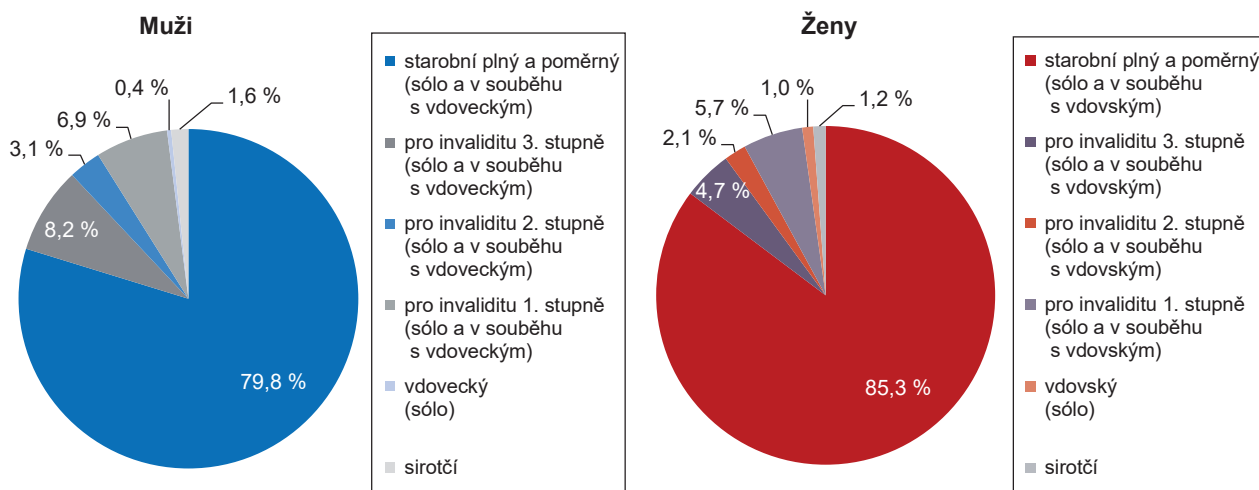
Největší podíl tvořili příjemci starobního důchodu (plného či poměrného) včetně těch, kteří měli souběh s vdovským/vdoveckým důchodem. Jejich počet v posledním sledovaném roce dosáhl 139 370, tj. 83,0 % všech příjemců důchodů v kraji. Z 60,0 % převažovaly ženy, mužů bylo 40,0 %. Meziročně se počet těchto příjemců nepatrně zvýšil o 0,6 %. Během sledovaného období 2018–2023 se tato hodnota pohybovala v intervalu od 138,5 tis. osob v r. 2022 do 140,5 tis. osob v r. 2019.

Předčasný starobní důchod pobírala třetina příjemců starobního důchodu.

Složitá situace osob v předdůchodovém věku na trhu práce i zdravotní stav spolu se zvyšováním věku odchodu do důchodu vede k odchodu do předčasného důchodu. K tomuto přispěly i mimořádné valorizace důchodů v roce 2022, které vytvořily výhodnější podmínky pro odchod do předčasného starobního důchodu. V roce 2023 pobíralo ve Zlínském kraji předčasně přiznaný starobní důchod (včetně souběhu s vdovským či vdoveckým důchodem) 46 756 příjemců, z toho 56,9 % tvořily ženy. Podíl příjemců předčasného starobního důchodu činil 33,6 % na počtu příjemců starobního důchodu v kraji (včetně souběhu). Celorepublikový průměr činil 31,0 % a Zlínský kraj jej převyšoval o 2,6 procentních bodů.

Graf 2.31 Příjemci důchodů podle pohlaví a druhu pobíraného důchodu ve Zlínském kraji v prosinci 2023

Zdroj: ČSSZ

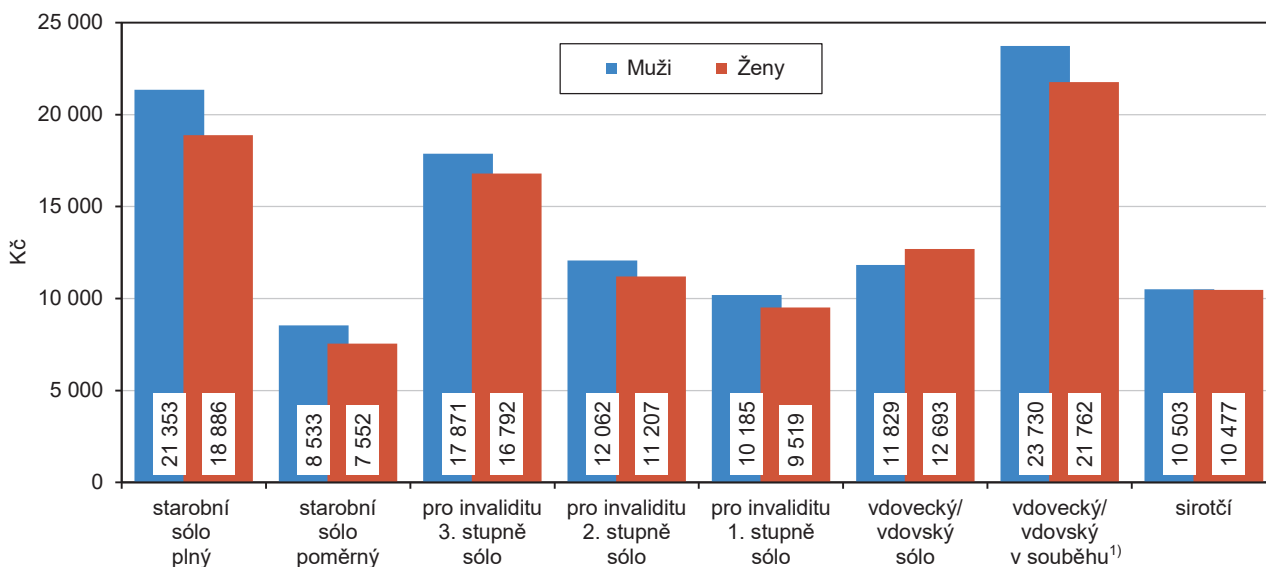

Podíl příjemců předčasného starobního důchodu vykazoval rostoucí trend.

Podíl příjemců předčasného starobního důchodu vykazuje dlouhodobě rostoucí trend. V kraji během sledovaného období 2018–2023 vzrostl o 5,9 procentních bodů. U mužů se podíl zvýšil z 30,6 % na 36,3 %, u žen z 25,9 % na 31,9 %. K nárůstu podílu u mužů i žen došlo jak na republikové úrovni (celkem za obě pohlaví o 4,8 p. b.), tak ve všech krajích. Ve Zlínském kraji byl, bez rozlišení pohlaví, nejvýraznější poslední meziroční nárůst, a to o 2,5 procentních bodů.

Graf 2.32 Průměrná výše důchodů podle jejich druhu a pohlaví příjemce ve Zlínském kraji v prosinci 2023

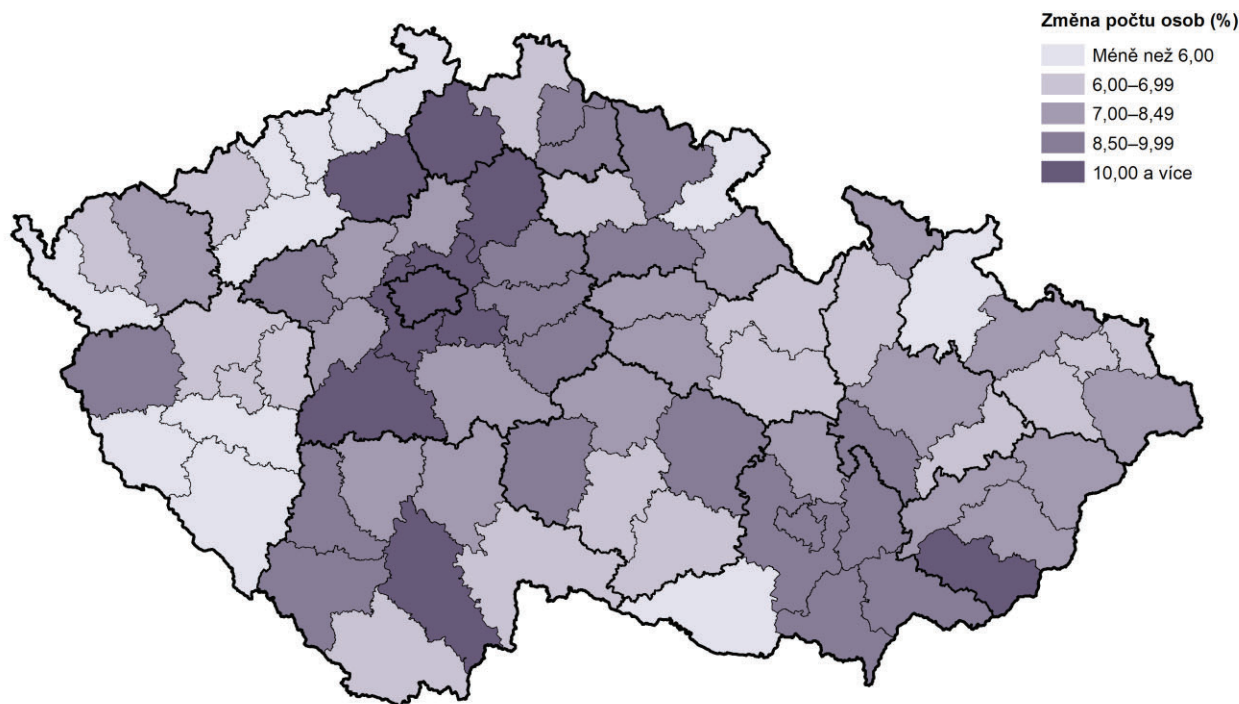
Zdroj: ČSSZ

¹⁾ důchod vdovecký nebo vdovský v souběhu s přímým důchodem (tj. starobním nebo invalidním)

Změna počtu příjemců předčasných starobních důchodů v okresech mezi prosincem roku 2022 a 2023

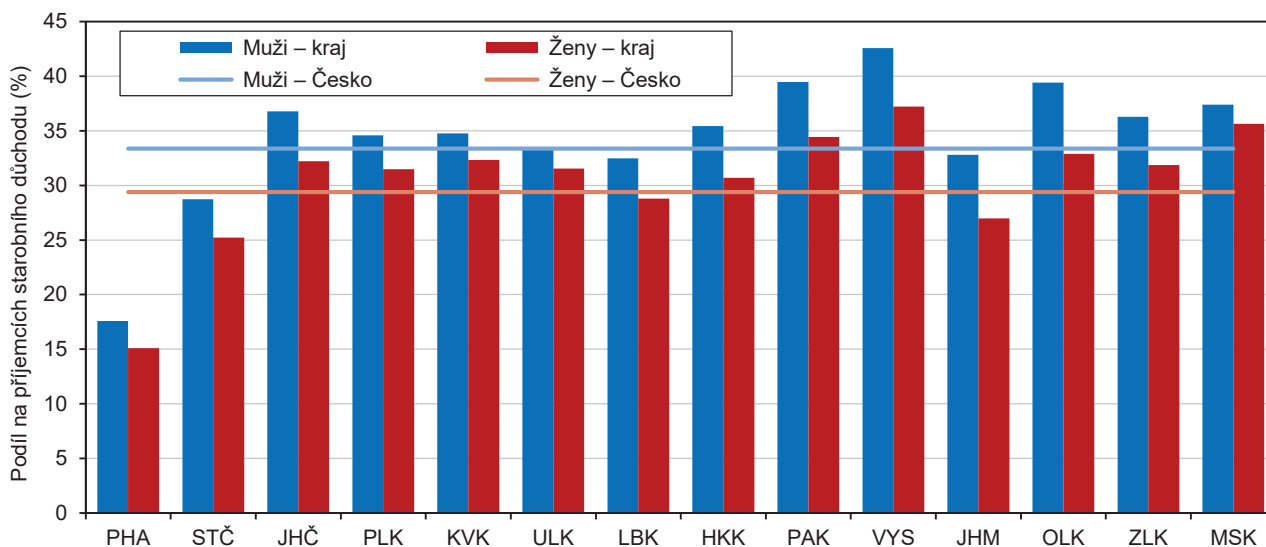

Pozn.: včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem

Zdroj: ČSSZ, vlastní dopočet

Graf 2.33 Příjemci předčasného starobního důchodu podle pohlaví v krajích v prosinci 2023

Zdroj: ČSSZ

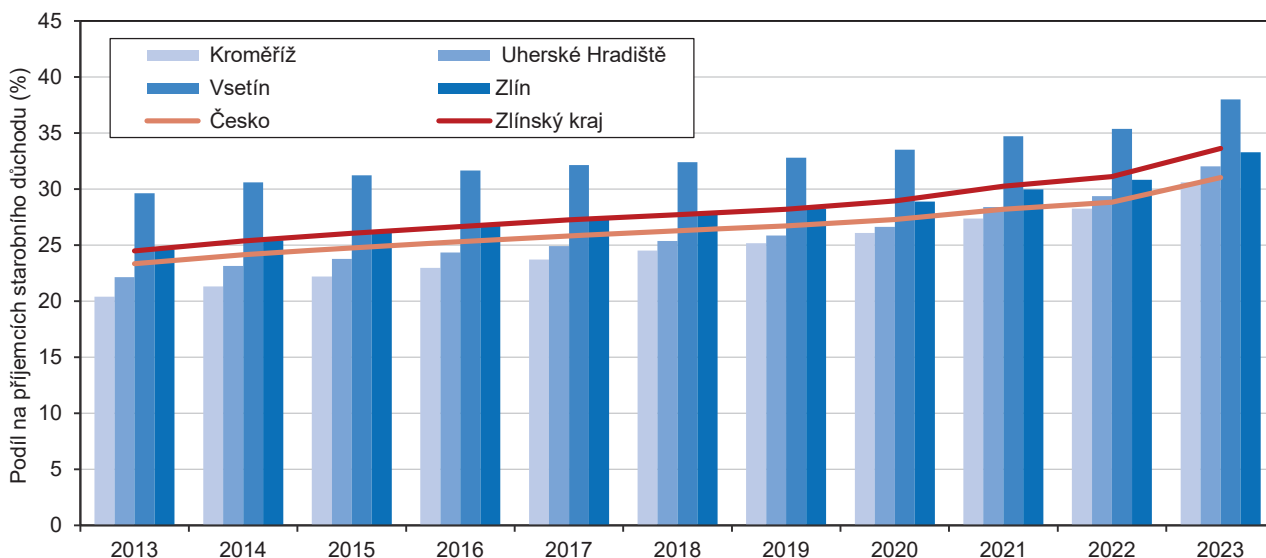
Invalidní důchod pobíralo téměř 25 tisíc osob.

Ke konci roku 2023 pobíralo invalidní důchod ve Zlínském kraji 24 990 osob, z toho 41,4 % (10 353) patřilo mezi příjemce invalidního důchodu třetího stupně, 16,9 % (4 217) druhého stupně a 41,7 % (10 420) prvního stupně. Bez rozlišení stupně invalidity převládali nepatrně muži (50,9 %), žen bylo 49,1 %. Při rozlišení pohlaví převažovali u 3. i 2. stupně muži (55,6 %, resp. 51,1 %), naopak u 1. stupně ženy (53,7 %). V rámci kraje pobíralo nejvíce obyvatel invalidní důchod 3. stupně v okrese Zlín (3 247) a nejméně v okrese Vsetín (1 913), důchod 2. stupně nejvíce v Uher-

ském Hradišti (1 327) a nejméně ve Vsetíně (665). Příjemci důchodu 1. stupně byli nejvíce zastoupeni v Uh. Hradišti (3 435) a nejméně ve Vsetíně (1 847).

Graf 2.34 Příjemci předčasného starobního důchodu ve Zlínském kraji a jeho okresech (stav v prosinci)

Zdroj: ČSSZ

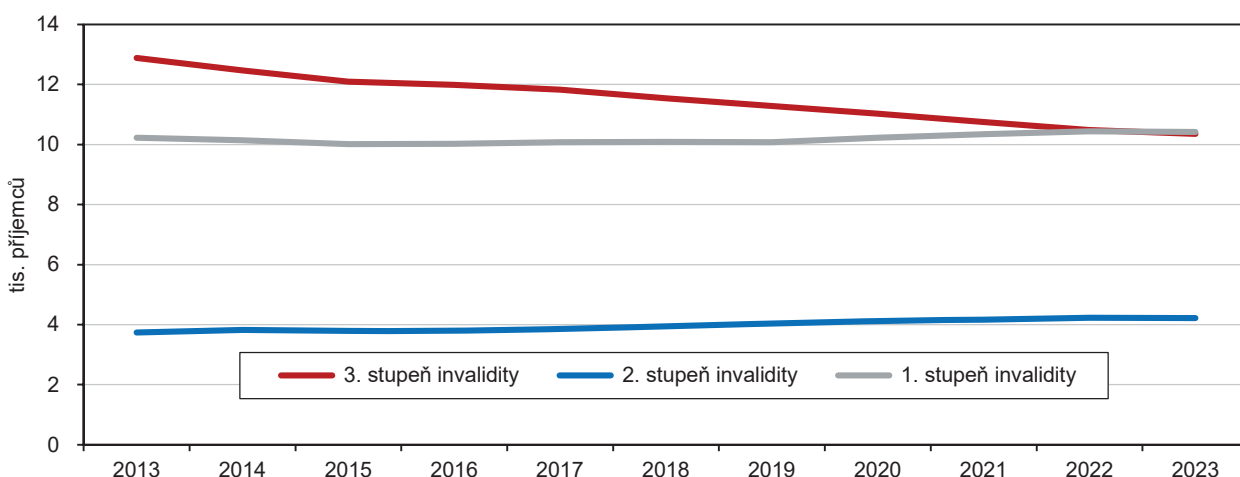
Během sledovaného období se počet příjemců invalidního důchodu snížil o 593 osob.

Za sledované období 2018–2023 došlo ke snížení celkového počtu příjemců invalidního důchodu o 2,3 %, tedy o 593 osob. Snížil se počet osob pobírajících invalidní důchod 3. stupně, a to o 1 189. Naopak došlo ke zvýšení osob s 2. stupněm o 262 a s 1. stupněm o 334.

Graf 2.35 Příjemci invalidních důchodů podle stupně invalidity ve Zlínském kraji (stav v prosinci)

(včetně souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem)

Zdroj: ČSSZ

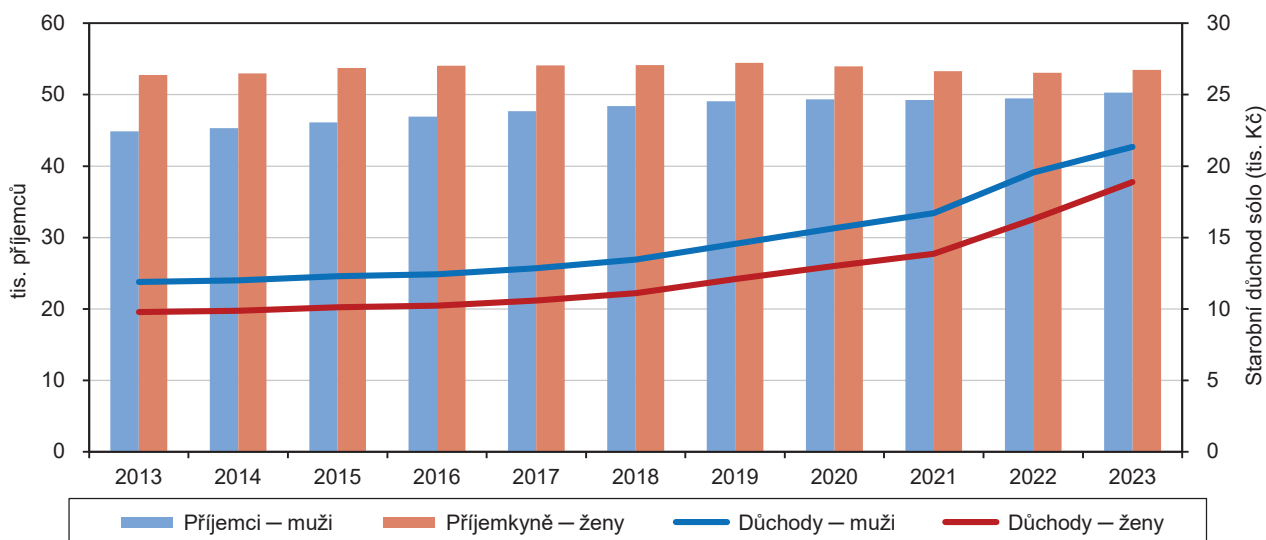
Průměrný starobní důchod byl dlouhodobě pod republikovým průměrem.

Průměrný starobní „sólo“ důchod, tedy důchod bez souběhu s vdovským/vdoveckým důchodem a bez poměrného starobního důchodu, činil ve Zlínském kraji na konci roku 2023 celkem 20 082 Kč. Proti průměru Česka byl nižší o 228 Kč a ve srovnání s ostatními kraji 8. nejvyšším. Největší důchody se vyplácely v Praze (21 519 Kč), nejmenší v Karlovarském kraji (19 557 Kč). Starobní „sólo“ důchod u mužů ve Zlínském kraji dosáhl na konci roku 2023 částky 21 353 Kč, u žen 18 886 Kč.

Graf 2.36 Příjemci starobního důchodu sólo (plného) a průměrná výše důchodu podle pohlaví ve Zlínském kraji (stav v prosinci)

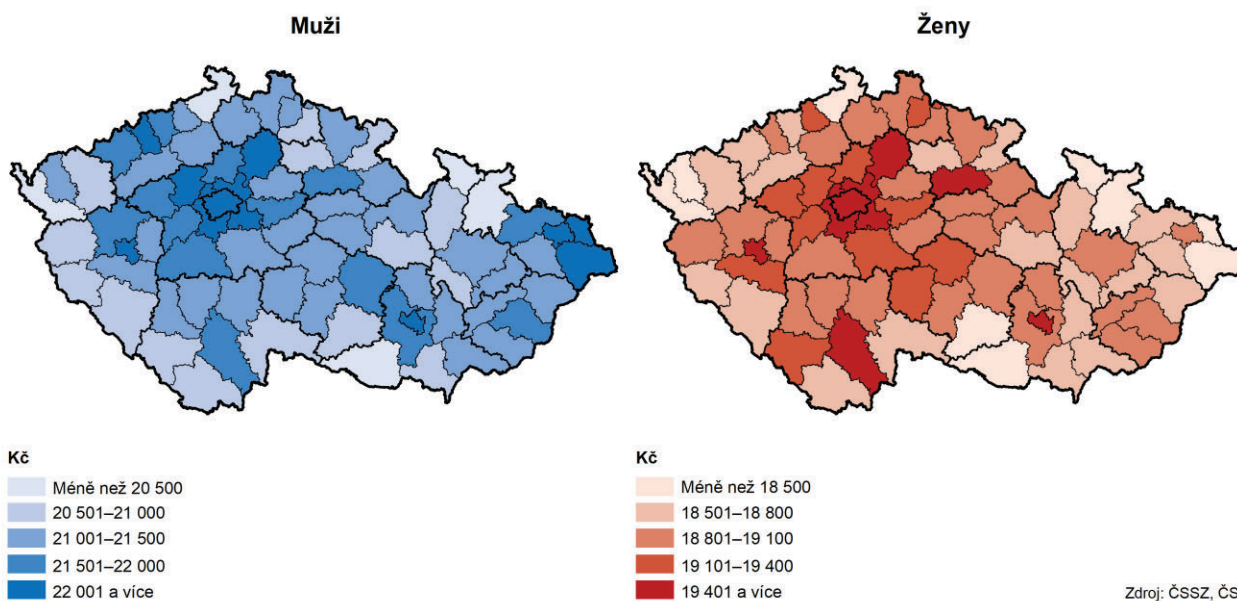
Zdroj: ČSSZ

Starobní důchod u žen byl téměř o 2,5 tisíce Kč nižší než u mužů.

Průměrný starobní „sólo“ důchod žen představoval 88,4 % průměrného starobního „sólo“ důchodu mužů. Rozdíl mezi výší těchto důchodů se do roku 2022 zvyšoval, a to z 2 353 Kč v roce 2018 na 3 282 Kč v roce 2022. V následujícím roce diference prudce klesla na 2 467 Kč a téměř se vyrovnala rozdílu v roce 2019.

Průměrný měsíční starobní důchod plný (sólo) podle pohlaví v okresech v prosinci 2023

Kultura

Veřejné knihovny uskutečnily 3,4 mil. výpůjček.

Veřejné knihovnické služby v Česku poskytovalo v roce 2023 dle předběžných údajů celkem 5 183 knihoven, z toho nejvíce jich bylo ve Středočeském kraji (717). Zlínský kraj se s počtem 301 knihoven zařadil na deváté místo. Lokálně vyčleněnou částí knihovny je pobočka, která je organizační částí knihovny a pracuje pod jejím přímým vedením. Ve Zlínském kraji bylo 86 takových poboček, přičemž od r. 2018 jejich počet klesl o 4,4 %. Všechny 387 knihoven včetně poboček disponovalo ke konci roku 2023 necelými 2,8 mil. knihovnickými jednotkami a zaregistrováno zde bylo 80,9 tis.

čtenářů. Uskutečnilo se téměř 3,39 milionů výpůjček, přičemž od roku 2018 došlo k poklesu o 16,6 %. V roce 2023 navštívilo veřejné knihovny necelých 3,08 milionů návštěvníků, během sledovaného období se jednalo o pokles 2,0 %. Z celkového počtu návštěvníků knihoven bylo 54,1 % on-line hostů a 45,9 % fyzických návštěv.

Počet návštěvníků expozic a výstav vzrostl během sledovaného období téměř o čtvrtinu.

V roce 2023 bylo možné ve Zlínském kraji navštívit 25 muzeí včetně památníků, 1 galerii a 20 jejich poboček. V těchto objektech se mohlo shlédnout 230 expozic a 199 výstav, což využilo přes 951 tisíc návštěvníků. Těch během sledovaného období vzrostlo o 24,0 %. V porovnání s ostatními regiony evidoval Zlínský kraj třetí nejnižší počet muzeí, galerií a památníků. V mezikrajském porovnání jich nejvíce bylo ve Středočeském kraji (62) a nejméně v Karlovarském (14).

V kraji je dlouhodobě 16 hradů, zámků a ostatních památkových objektů.

Počet 16 hradů, zámků a ostatních památkových objektů Zlínského kraje se od roku 2018 nezměnil. Celkem tyto objekty v posledním sledovaném roce navštívilo 608,5 tis. návštěvníků, meziročně se jednalo o pokles 12,6 %.

Více než polovina kin byla provozována venkovně.

Ohledně kin jsou k dispozici data za rok 2022, kdy ke konci daného roku existovalo ve Zlínském kraji 58 kin, tj. o 3 kina více než v roce 2021, přičemž za celé sledované období došlo k nárůstu 48,7 %. Z celkového počtu 58 kin jich více než pětina byla se stálým provozem, další pětina s nepravidelným provozem a téměř tři pětiny s venkovním provozem. Na území kraje fungovalo 1 multikino. V celém Česku bylo evidováno 1 144 kin, z toho nejvíce (156) ve Středočeském kraji a nejméně (37) v Karlovarském.

Kriminalita, dopravní nehody, požáry

Z dlouhodobého hlediska bylo nejméně trestných činů zaevidováno v roce 2021.

V roce 2023 bylo na území kraje zaevidováno 6 302 trestných činů. Z dlouhodobého hlediska kriminalita klesala do r. 2021, kdy dosáhla svého minima, tedy 4 818 registrovaných trestných činů. V následujících dvou letech se trend obrátil a došlo k téměř třetinovému nárůstu (o 30,8 %). Poslední meziroční přírůstek činil 5,4 % a v rámci krajů Česka se jednalo o druhé nejvýraznější navýšení. Prvenství získal Kraj Vysočina se 7,0 %. Celorepublikově došlo k nepatrnému snížení registrovaných trestných činů, a to o 0,3 %. K nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu došlo v Libereckém kraji (o 8,3 %).

V přepočtu na obyvatele připadlo v roce 2023 na 1 tisíc obyvatel Zlínského kraje celkem 10,8 trestných skutků, což je o 0,2 více než v roce 2018. Přesto Zlínský kraj patřil k regionům s nízkou intenzitou kriminality. V rámci kraje při srovnání let 2018 a 2023 došlo k mírnému poklesu v okresech Uherské Hradiště (na 9,3) a Kroměříž (na 11,4). Naopak u okresů Vsetín a Zlín došlo k nárůstu na 11,2 a 11,5 trestných činů na tisíc obyvatel.

Většina trestných činů byla řazena mezi obecné trestné činy.

Z hlediska klasifikace trestných činů jich většina patřila mezi obecné trestné činy (násilné, mravnostní, majetkové). V roce 2023 se ve Zlínském kraji jednalo o 73,3 % z celkového počtu registrovaných trestných skutků v kraji. Hospodářské činy představovaly 7,8 % z celku a necelá pětina připadla na zbývající kriminalitu. Během sledovaného období 2018–2023 byl zaznamenán největší pokles u hospodářské kriminality, kde počet činů klesl o téměř 45 % na 491. U obecné kriminality došlo k navýšení téměř o pětinu na 4 618 trestných činů.

Tři pětiny trestných činů byly objasněny.

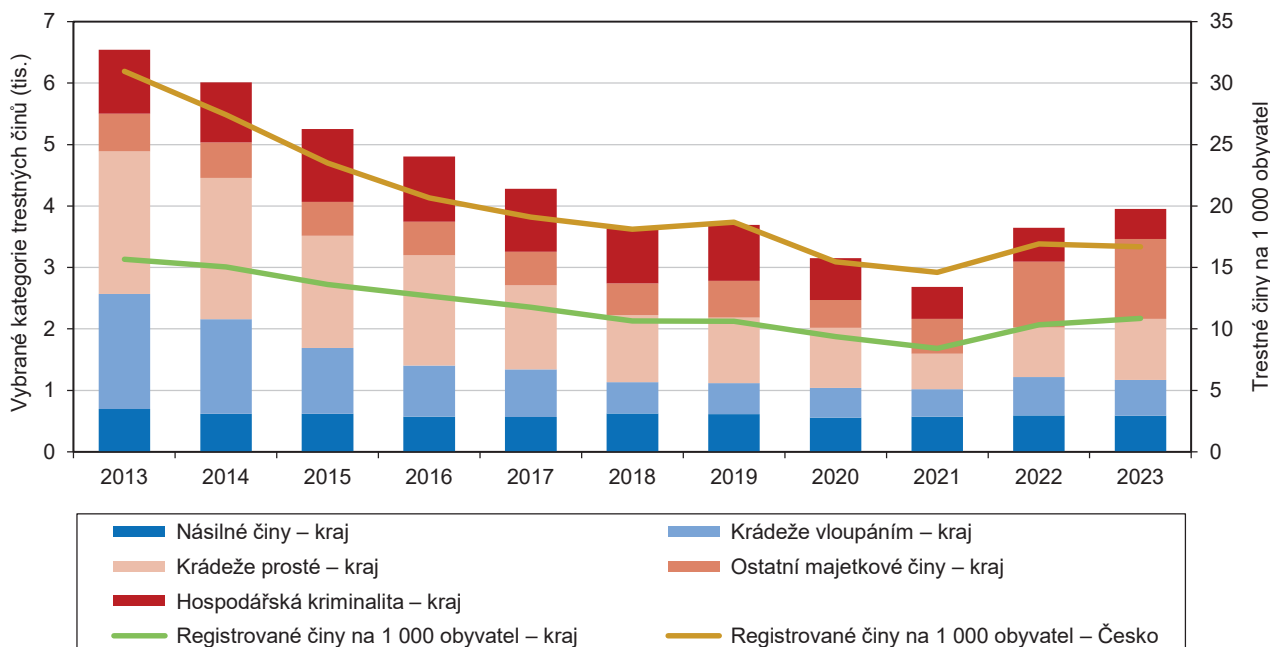
Z celkového počtu registrovaných trestných činů se jich podařilo objasnit 3 764, což představovalo 59,7 % a v mezikrajském srovnání se jednalo o druhý nejvyšší podíl. Nejvíce objasněných případů v roce 2023 evidoval v Česku Ústecký kraj se 60,5 %,

přičemž celorepublikový průměr činil 45,7 %. Ve sledovaném období se objasněnost ve Zlínském kraji pohybovala od 59,7 % (v roce 2023) do 68,5 % (v roce 2018). Mezi okresy byla v posledním sledovaném roce nejvyšší objasněnost v okrese Vsetín, dosáhla 66,3 %. Naopak nejnižší byla v okrese Zlín s 50,6 %.

Graf 2.37 Registrované trestné činy ve Zlínském kraji a Česku

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Počet dopravních nehod meziročně klesl.

V posledním roce sledování došlo na území kraje k 4 482 dopravním nehodám, což oproti předchozímu roku představovalo pokles 8,7 % (-429). Během sledovaného období se počet nehod pohyboval v rozpětí od 4 166 (v roce 2020) do 4 911 (v roce 2022). Na nejnižší hodnotu, v roce 2020, měla vliv opatření spojená s omezením cestování v době nouzového stavu. Při srovnání let 2018 a 2023 došlo k navýšení počtu dopravních nehod jak ve Zlínském kraji tak i ve všech jeho okresech, přičemž nejvyšší nárůst evidoval Zlín (11,2 %) a nejnižší Uherské Hradiště (1,0 %). Při přepočtu na obyvatele připadlo na 1 tisíc obyvatel Zlínského kraje v roce 2023 celkem 7,7 nehod, na úrovni republiky se jednalo o 8,7 nehod.

Přestože počet hlášených dopravních nehod na území kraje meziročně klesl, počet nehod způsobených pod vlivem alkoholu vzrostl o 12,2 % na 276 nehod. Z celkového počtu dopravních nehod v kraji se jednalo o 6,2 %.

Při dopravních nehodách na území Zlínského kraje bylo během sledovaného období usmrceno 139 osob.

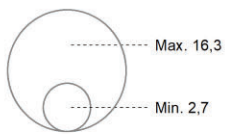
Během sledovaného období 2018–2023 zemřelo při dopravních nehodách 139 osob, z toho 20 v roce 2023. Počet usmrcených klesl jak na úrovni kraje tak ve všech okresech s výjimkou Kroměříže, kde došlo k navýšení o 250 % (ze 2 osob na 7). Nejvíce usmrcených (11) evidoval Vsetín v r. 2020 a nejméně Kroměříž (1) v r. 2019.

Počet těžce zraněných se snížil téměř o polovinu.

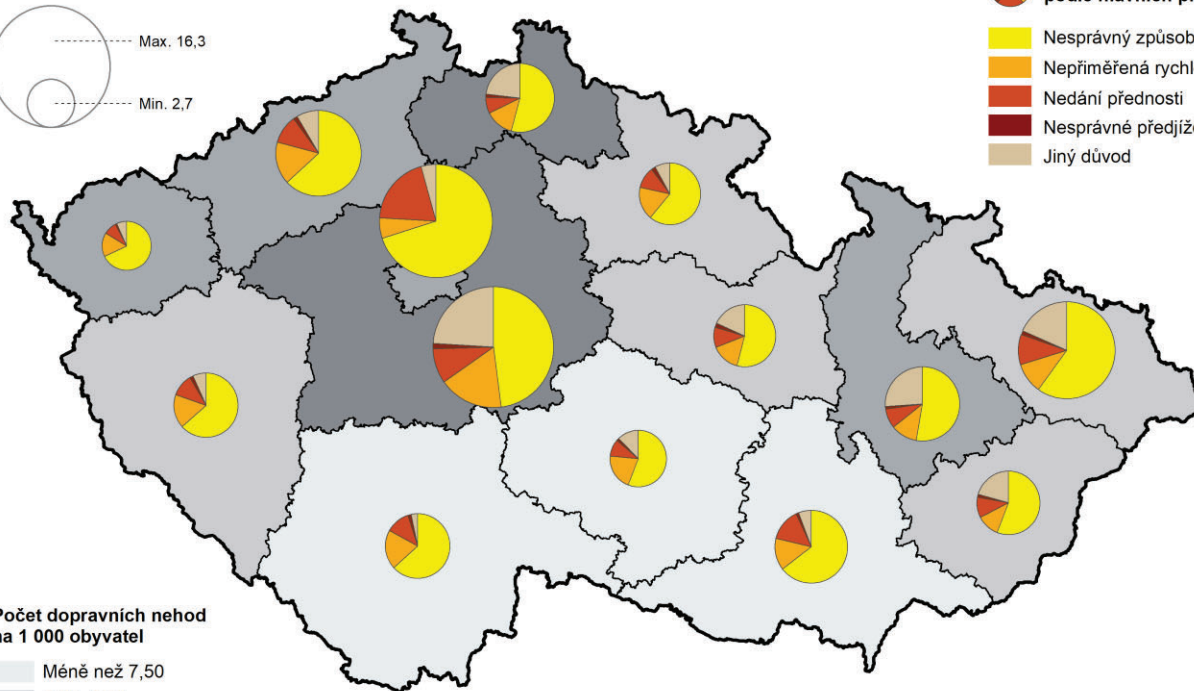
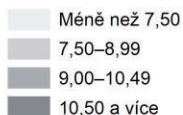
Počet těžce zraněných osob při dopravních nehodách na území kraje se během sledovaného období snížil téměř o polovinu, a to na 62. Počet lehce zraněných do roku 2020 klesal, ale následně rostl až na 1 389 v roce 2023, tedy na nejvyšší hodnotu sledovaného období. Celkem v letech 2018–2023 bylo lehce zraněno 7 829 osob.

Dopravní nehody v krajích ČR v roce 2023

Počet dopravních nehod (tis.)

Počet dopravních nehod na 1 000 obyvatel

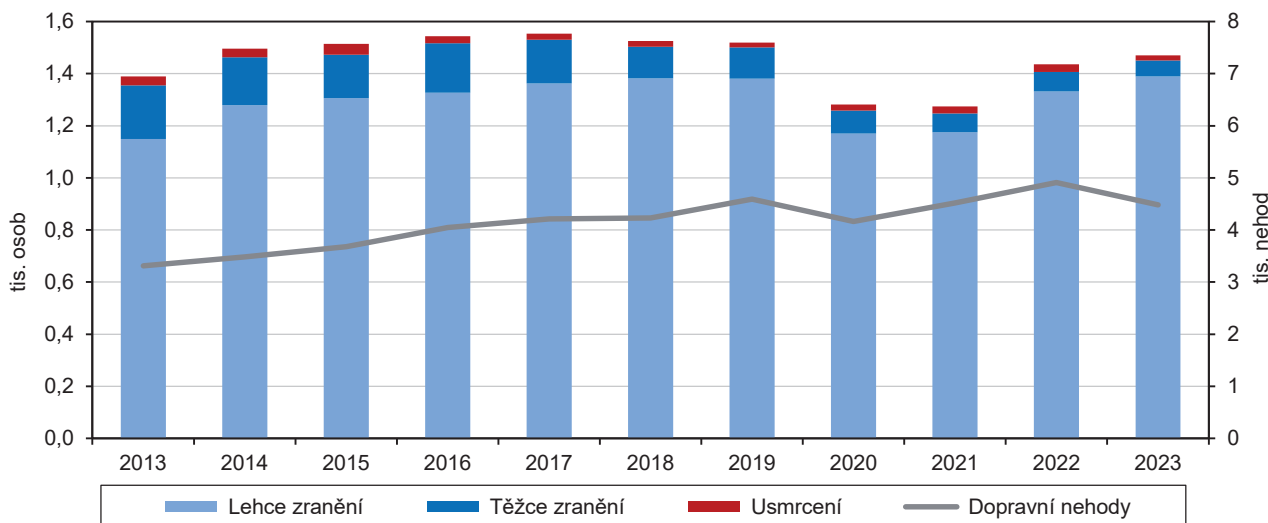
Zdroj: Policejní prezidium ČR

Hmotná škoda způsobená při dopravních nehodách pod vlivem alkoholu každoročně roste.

Celková škoda způsobená při dopravních nehodách na území Zlínského kraje v roce 2023 činila 313,7 mil. Kč a proti roku 2022 nepatrně klesla o 1,1 %, tj. o 3,6 mil. Kč. Za celé sledované období dosáhla výše 1,58 mld. Kč. Hmotná škoda způsobená při dopravních nehodách pod vlivem alkoholu každoročně roste, naposledy o 2,5 % na částku 15,6 mil. Kč v roce 2023, přičemž za celé období se jednalo o újmu v celkové výši téměř 81,5 mil. Kč.

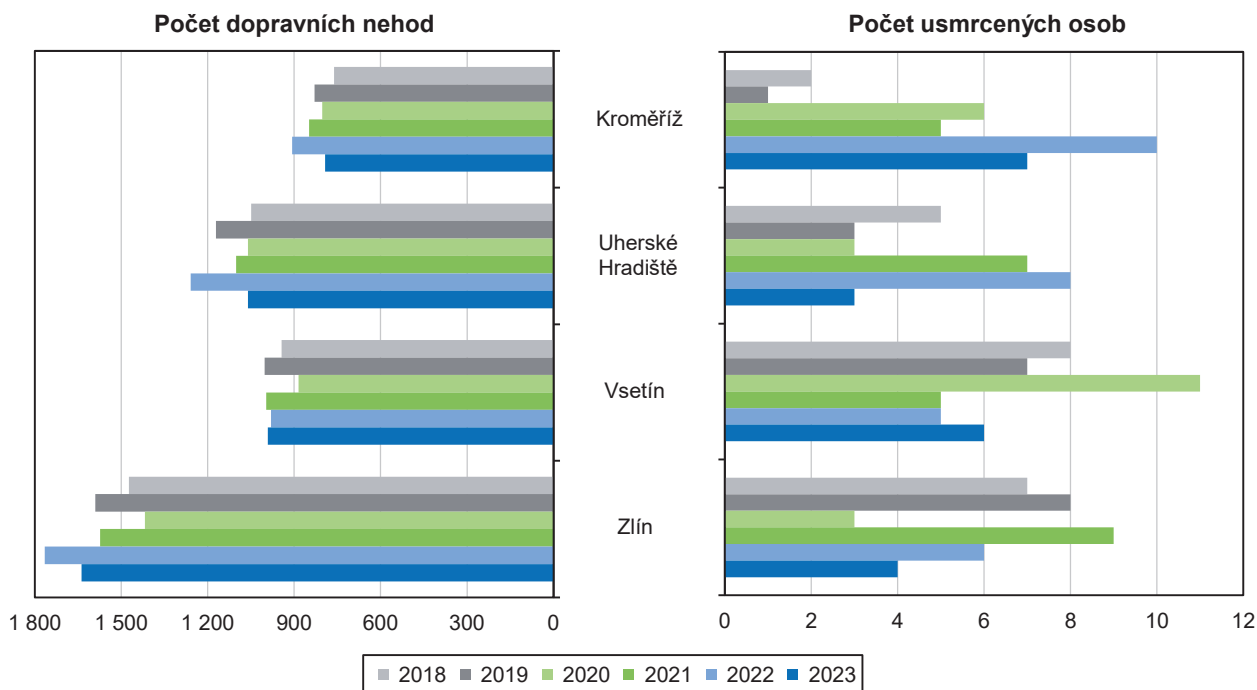
Graf 2.38 Dopravní nehody a jejich následky na životě nebo zdraví ve Zlínském kraji

Zdroj: Policejní prezidium ČR

Graf 2.39 Dopravní nehody a usmrcené osoby při dopravních nehodách v okresech Zlínského kraje

Zdroj: Policejní prezidium ČR

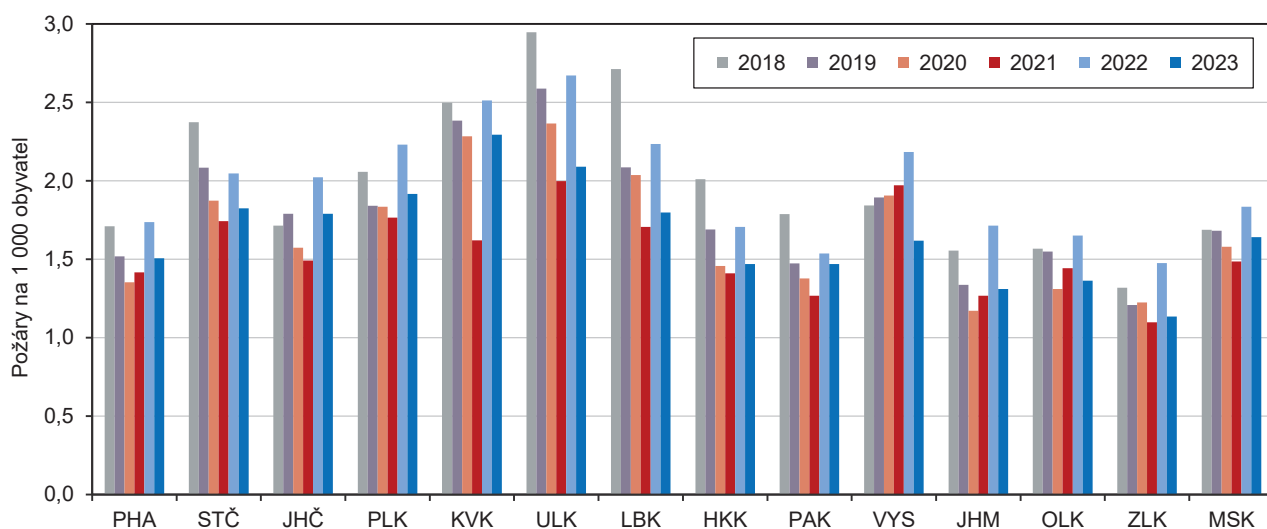

Nejvíce požárů bylo zaznamenáno v roce 2022.

V roce 2023 likvidovali hasiči na území kraje 659 požárů, tedy o 196 méně než v předcházejícím roce. Během sledovaného období byl nejvyšší počet evidován v roce 2022, kdy došlo k 855 požárům a v přepočtu připadlo 1,5 požárů na 1 tisíc obyvatel. V roce 2023 klesla hodnota tohoto ukazatele na 1,1 a mezi kraji byla nejnižší, obdobně jako ve všech letech sledovaného období s výjimkou roku 2020, kdy se jednalo o druhý nejnižší počet. Přímá škoda klesla proti roku 2018 o 6,4 % na 226,4 mil. Kč (v roce 2023). Uchráněné hodnoty představovaly v posledním sledovaném roce 559,1 mil. Kč.

Graf 2.40 Požáry v krajích

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

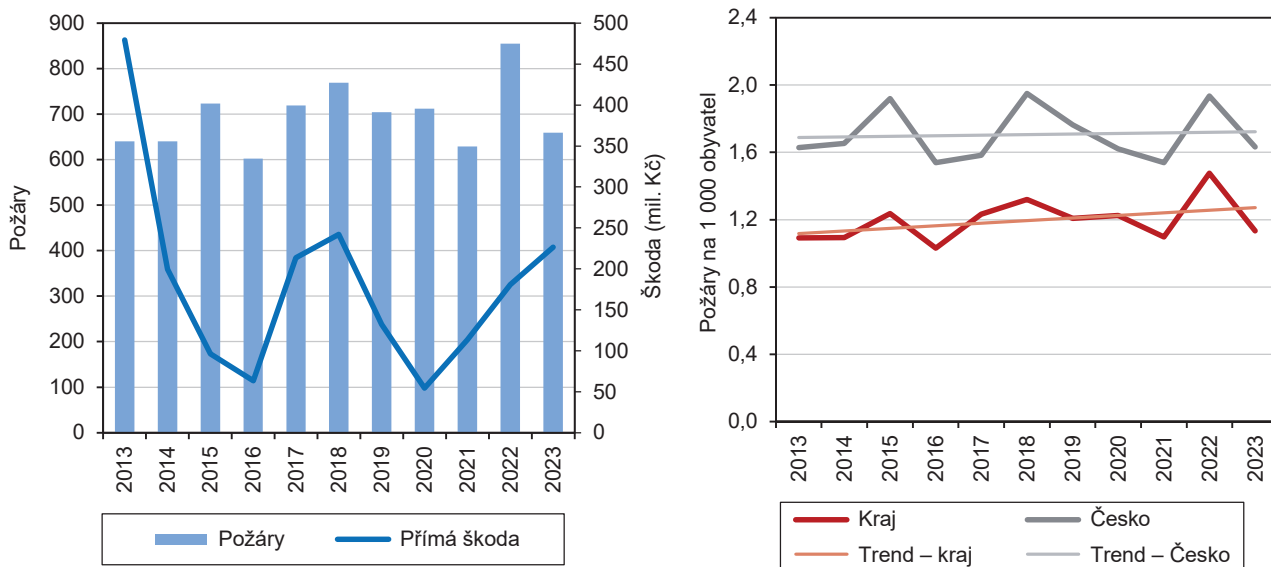
Počet požárů klesl nejen v kraji, ale i ve všech jeho okresech.

Pokles počtu požárů ve sledovaném období 2018–2023 byl zaznamenán nejen na úrovni kraje, ale i ve všech jeho okresech. Nejvýrazněji, téměř o pětinu, poklesl

v okrese Kroměříž, nejméně v Uherském Hradišti. Nejvíce požárů bylo zaevidováno v roce 2022 v okrese Zlín (294) a nejméně v roce 2021 v okrese Kroměříž (98).

Graf 2.41 Požáry ve Zlínském kraji

Zdroj: Hasičský záchranný sbor ČR

Při požárech poklesl počet usmrcených osob.

Při požárech na území Zlínského kraje v letech 2018–2023 bylo usmrceno 42 osob, přičemž v roce 2023 se jednalo jen o 1 osobu, a to na území okresu Vsetín. Tato krajská hodnota byla nejnižší za celé sledované období, naopak nejvíce úmrtí při požárech (11) evidoval rok 2019. Zraněno bylo 384 osob, přičemž v posledním roce 72. Počty zraněných se pohybovaly v intervalu od 48 osob v roce 2020 do 73 v roce 2018.

